

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG)
Medie- och kommunikationsvetenskap

”Postfacken där nere är ju mer för syns skull”

En studie av kommunikation på lärplattformar vid skolor med en-till-en

Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap
Johannes Dyplin
Alexander Englund
Handledare: Mathias Färdigh
Vårterminen 2011

Abstract

Titel: "Postfacken där nere är ju mer för syns skull" – En studie av kommunikation på lärplattformar vid skolor med en-till-en

Författare: Johannes Dyplin och Alexander Englund

Uppdragsgivare: Lärarutbildningsnämnden (LUN), Göteborgs universitet.

Kurs: Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap, Institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs Universitet.

Termin: Vårterminen 2011

Handledare: Mathias Färdigh

Sidantal: 38 sidor exklusive bilagor

Syfte: Syftet är att undersöka hur lärplattformar används för internkommunikation på gymnasieskolor med en-till-en-satsningar.

Metod: Kvalitativa samtalsintervjuer och en kvantitativ enkätundersökning

Material: Fem lärare och en studierektor på tre olika skolor, samt sammanlagt 99 elever

Huvudresultat:

Lärplattformar används främst för kommunikation via E-post och dokumentdistribution. Sändarna och mottagarna har näst intill samma möjligheter för kommunikation och strukturen av denna är mycket lik den vi finner i ett vanligt klassrum. Lärplattformen utesluter inte heller på något vis den personliga kontakten, trots den bekvämlighet som finns, utan blir en kanal i mängden. Vilken information som färdas och i vilken kanal bestäms av sändaren vilket kan få negativa konsekvenser för mottagaren; utan fastställda rutiner kan eleverna behöva anpassa sig till varje enskild lärares lösning, vilket kan bidra till en förvirring och omotivation.

Användarnas inställning till lärplattformar över lag tycks generellt sett vara god men önskemål om att funktioner som ligger utanför systemet skall integreras står högst på listan. En-till-en visar sig inte vara *nödvändig* för att *vissa* av lärplattformens funktioner skall fungera som tänkt, men för att fullt utnyttja en lärplattform krävs att eleverna har datorer. En bra integrering av datorn och uttalade rutiner kan höja plattformen från en plats för filförvaring till en arbetsverktyg i sig, ett pedagogiskt redskap där elever och lärare kan interagera oberoende av tid och plats.

En-till-en gör att möjligheterna för interaktion med plattformen ökar, men då måste även sändarna se till att det finns tillräckligt med läromedel där att arbeta med.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	1
1.1 Vad är en lärplattform?	1
2. Problematisering	3
3. Syfte och frågeställningar	4
3.1 Syfte	4
3.2 Frågeställningar:	4
4. Teori	5
4.1 Kommunikation	5
4.1.1 Sändare och mottagare	5
4.1.2 Kommunikationsfärdigheter och barriärer	6
4.2 Organisationer	6
4.2.1 Skolan som en organisation	6
4.2.2 Kommunikation i organisationer	7
4.2.3 IT inom organisationen	8
5. Metod	10
5.1 Metodval	10
5.2 Urval	10
5.2.1 ...av skola	10
5.2.2 ...av intervjupersoner	11
5.2.3 ...för enkätundersökning	11
5.3 Genomförande	12
5.3.1 Samtalsintervjuer	12
5.3.2 Frågeundersökning	12
5.4 Validitet och reliabilitet	13
5.4.1 Validitet	13
5.4.2 Reliabilitet	13
6. Resultat	14
6.1 Kvalitativ undersökning	14
6.1.1 Skola 1	14
6.1.1.1 Bakgrund	14
6.1.1.2 Kommunikationen på lärplattformen	14
6.1.1.3 Lärplattformens funktion	15
6.1.1.4 Användarnas åsikter om lärplattformen	16
6.1.2 Skola 2	17
6.1.2.1 Bakgrund	17
6.1.2.1 Kommunikationen på lärplattformen	17
6.1.2.2 Lärplattformens funktion	18
6.1.2.3 Användarna åsikter om lärplattformen	19

6.1.3 Skola 3	19
6.1.3.1 Bakgrund	19
6.1.3.2 Kommunikationen på lärplattformen	20
6.1.3.2 Lärplattformens funktion	21
6.1.3.3 Användarnas åsikter om lärplattformen	22
6.2 Kvantitativ undersökning	23
7. Analys	28
7.1 Lärplattformens funktioner - Intervjuerna i kontext till enkäterna	28
7.1.1 E-post	28
7.1.2 Meddelandesystem	28
7.1.3 Anslagstavla / Kursrum	29
7.1.4 Uppgiftsuppladdning	30
7.1.5 Läromedel	31
7.1.6 Schema, Elevdokumentationssystem (EDS) och Närvaro	31
7.1.7 Enkäter	32
7.2 Engagemang, behov och framtid	32
7.2.1 Lärares engagemang	32
7.2.2 Behövs en-till-en?	32
7.2.3 Molnet	33
8. Slutsatser	34
8.1 Kommunikationen på lärplattformen	34
8.2 Lärplattformens funktion	34
8.3 Användarnas åsikter om lärplattformen	35
9 Slutdiskussion	36
9.1 Metoddiskussion	36
9.2 Förslag till vidare forskning	36
9.3 Rekommendation till skolor som överväger att satsa på en-till-en	37
10. Referenser	38

Bilagor

Bilaga 1: Enkät

Bilaga 2: Intervjuguide

Bilaga 3: Intervjumatrix

1. Bakgrund

Idag hoppar allt fler skolor på vågen av IT-satsningar där skolan erbjuder alla elever varsin skoldator, så kallade *en-till-en-satsningar*. Elever skall med modern teknik slussas in i informationssamhället, och man hoppas förebygga kunskapsklyftor inom IT genom att ge alla en gedigen vana att använda datorn som ett verktyg inför arbetslivet .

Olika typer av intranät och lärplattformar, som även finns på skolor utan en-till-en, har därmed kommit att få en allt större roll som informations- och kommunikationsbärare vid de skolor där eleverna har egna datorer.

Men var står egentligen lärplattformen i skolans kommunikationsnät? Är det ett effektivt sätt att kommunicera och kan lärplattformar vara konkurrenskraftiga i havet av ständigt utvecklandes kommunikationsnätverk?

1.1 Vad är en lärplattform?

“Föreställ dig en skolbyggnad. När du ska dit, måste du gå, cykla, ta bil, buss eller hur du nu gör. Denna skola är öppen under vissa tider och stängd under andra. Väl inne i skolbyggnaden, kan du gå till olika klassrum/kursrum, besöka bibliotek, lärarrum, konferensrum m m. Där träffar du kollegor, elever, föräldrar, kurator m fl. Du kan undervisa, planera, tala med rektor osv.

Nu ska du istället föreställa dig skolan som finns på webben – lärplattformen. Den kan du komma åt varhelst du befinner dig, om du har tillgång till en internetuppkopplad dator. Denna skola är aldrig stängd. Vilken tid på dygnet du vill, kan du komma in i den, oavsett om du är skolledare, lärar, elev eller vårdnadshavare. I denna lärmiljö, liksom i den vanliga skolan, kan du gå till olika klassrum/kursrum, besöka bibliotek lärarrum, konferensrum m m, träffa kollegor, elever, föräldrar, kurator m fl. Även här kan du undervisa, planera, tala med rektor osv.”¹

Detta är ett långt citat, men det *illustrerar* vad en lärplattform är för den novisa läsaren lika tydligt som det *definerar* och *specificerar* begreppet för den insatta. Vi ser alltså inte lärplattformar endast som en plattform för kommunikation, utan även som ett arbetsverktyg. Verktuget låter användarna skapa innehåll som är unikt för organisationen, vilket gör att lärplattformen, trots att den ofta är Internetbaserad, blir “lokal” för användarna. Den skapande miljön som bildas gör att lärplattformen blir *mer* än bara en plats för data- och informationslagring om de tillgängliga resurserna nyttjas rätt.²

¹ Spetz (2007), s.11

² Rosenberg (2001)

En lärplattform kan ses som en typ av *knowledge management* som Rosenberg beskriver på följande sätt:

*“Knowledge management supports the creation, archiving, and sharing of valued information, expertise, and insight within and across communities of people and organizations with similar interests and needs”*³

Lärplattformen i dagens skolor skiljer sig lite från de funktioner som finns inom andra organisationer på grund av dess användning som ett pedagogiskt redskap. Vilka funktioner som finns dock kan variera och beror ofta på vilken lärplattform skolan har köpt in.⁴

Något som kan vara värt att ta upp i samband med lärplattformar är att de ofta har någon typ av E-post knuten eller integrerad i sig. Vi har därför valt att även inkludera skolans E-postsystem under begreppet lärplattform, oavsett om den ligger i själva gränssnittet eller är en webmail länkad därifrån.

³ Rosenberg (2001), s.66

⁴ Spetz (2007)

2. Problematisering

Till Lärarutbildningsnämndens regionala utvecklingscentrum, RUC, kommer en mängd frågor från skolhuvudmän på olika nivåer, ibland från skolledare och ibland från skolförvaltningshåll. Både RUC och skolhuvudmän har därför ett brett intresse av att studier görs av införandet av datorer till alla barn i skolan.

Denna studie kan hjälpa skolor som som funderar på att skaffa elevdatorer att se hur en lärplattform som eleverna ständigt har tillgång till påverkar kommunikationen på skolan. I de fall där en lärplattform redan finns vill vi även belysa hur dess funktion kan komma att förändras vid införandet av en-till-en. Studien kan därmed ses som ett vägledande dokument för RUC, i frågor om satsningar på en-till-en och då framförallt lärplattformar.

Det finns ett antal studier och uppsatser skrivna om såväl lärplattformar som en-till-en. En stor akademisk mättnad finns på vardera håll. Inom forskningen för lärplattformar har man bl.a. studerat hur lärarnas yrkesidentitet utmanas av lärplattformen, hur lärplattformar upplevs, fallstudier av specifika plattformar samt saker man bör tänka vid inskaffandet av en lärplattform. Vad gäller en-till-en-satsningar är ämnet än mer utforskat. Det finns studier om såväl hur bärbara datorer förändrar undervisningen, hur kommunikationen mellan elev och lärare går till, hur det fungerar som pedagogiskt verktyg eller om det helt enkelt bara är ett reklamjippo.

Vad som dock saknas är en studie som knyter ihop dessa två begrepp. En studie som tittar på lärplattformen specifikt på skolor med en-till-en. Med det ena benet i villrådigheten kring en-till-en och det andra i de olika kommunikationslösningarna som finns med lärplattformar hoppas vi kunna finna svar på hur de bägge hänger ihop och leder till lösningar inom skolan som annars inte vore möjliga. JMG som är en institution för medier och kommunikationsvetenskap bör finna denna studien relevant då ingen tidigare undersökning gjorts inom detta specifika område.

3. Syfte och frågeställningar

3.1 Syfte

Syftet är att undersöka hur lärplattformar används för internkommunikation på gymnasieskolor med en-till-en-satsningar.

3.2 Frågeställningar:

En lärplattform är en självklarhet på en skola där eleverna har egna datorer, men vilken typ av information går i de olika kanalerna? Och vilka är sändare och mottagare i respektive kanal?

- **Vilken kommunikation äger rum på lärplattformen?**

Används lärplattformen som ett komplement *eller* ett substitut till traditionella kanaler, såsom papperkopior eller muntlig kommunikation? Är det olika för olika typer av information? Anser skolan att en-till-en är nödvändigt för att systemet skall kunna användas som det gör? Finns det funktioner som möjliggörs just av att alla elever har en egen dator?

- **Vilken funktion fyller lärplattformen?**

Skiljer sig sändarnas och mottagarnas åsikter om lärplattformen? Anser man att plattformen uppfyller de krav och behov som finns inom skolan? Tycker användarna att alla funktioner de kan tänkas behöva finns samlade inom plattformen eller finns det förbättringar som kan göras?

- **Vad anser användarna om lärplattformen?**

4. Teori

4.1 Kommunikation

4.1.1 Sändare och mottagare

För att få en klar bild av vad vi undersöker krävs det att vi har en förståelse för vad kommunikationsbegreppet innefattar. Nedan bygger vi grunden till vårt synsätt på kommunikation och dess förhållande till individ och organisation. Det finns flera sätt att definiera kommunikation på. Ett av de vanligaste är sändare-mottagare-modellen, också kallat transmissionssynsättet.⁵ *Sändaren* har som avsikt att kommunicera ett meddelande till en mottagare. Sändaren *kodar* meddelandet; dvs formulerar ord, tecken eller ickeverbal kommunikation på ett sätt som han tror mottagaren kommer att tolka rätt. Meddelandet går sedan via en *kanal* och *avkodas* av mottagaren. I en optimal situation så uppfattar mottagaren budskapet på det sätt som sändaren ämnade.

Både sändare och mottagare har lärt sig att koda samt avkoda budskap på ett visst sätt genom socialisation och samhällsnormer under sin uppväxt och kan därmed ha lärt sig tolka dess betydelse olika.⁶ Vetskapen om detta hjälper oss få insikt i eventuella kommunikationsbrister vi kan upptäcka, då en typisk anledning till olika tolkning av ett budskap kan vara en generationsskillnad. I vårt fall mellan lärare och elever.

Kritik har riktats mot transmissionssynsättet eftersom det gör mottagaren passiv i själva kommunikationen.⁷ Huruvida mottagaren är passiv eller inte inom internkommunikationen genom lärplattformar är en av aspekterna vi ämnar undersöka.

Den typ av kommunikation som äger rum individ till individ kallas *interpersonell kommunikation (IPK)* och är den kommunikation som främst kommer behandlas i vår uppsats. IPK innefattar inte bara det talade språket utan även *ickeverbal kommunikation (IVK)*. Kroppsspråk, klädsel och paraspråk som är tecken utan koppling till ord, exempelvis en suckning, räknas alla som IVK och bidrar till effektivare kommunikation mellan individer.⁸ *Gruppkommunikation* och *masskommunikation* är ytterligare två begrepp som har egna kategorier inom kommunikationen, skillnaden mellan dessa är gruppens storlek och budskapets spridning. Gruppkommunikation avser interpersonell kommunikation med en större eller mindre grupp människor, masskommunikation avser främst kommunikation till en publik eller annan stor grupp människor. Tv- och dagstidningar är ett exempel på mass-kommunikation.⁹

⁵ Heide m.fl. (2005)

⁶ Dimpleby & Burton (1999)

⁷ Heide m.fl. (2005)

⁸ Dimpleby & Burton (1999)

⁹ Ibid.

4.1.2 Kommunikationsfärdigheter och barriärer

Vi vill även lyfta fram begreppet *kommunikationsfärdighet*, vilket syftar på förmågan att behärska det valda mediet, men även förmågan att anpassa sin kommunikation till individen man försöker nå. Vad man väljer att förmedla genom respektive kanal reflekterar hur effektiv kommunikation man kan uppnå.¹⁰ När missförstånd uppstår är detta ofta resultatet av en ineffektiv kommunikation och kallas *kommunikationsbrist* eller *kommunikationsbarriärer*.¹¹ Kommunikationsbrist kan delas upp i tre huvudsakliga delar. Den första är bristen i kommunikationsprocessen, som är ett resultat av bristande kodning och kan bero på att sändaren, mottagaren eller båda parterna av någon anledning inte kan koda eller avkoda budskapet. Den andra bristen är kanalvalet, där dålig anpassning till den aktuella kanalen kan ställa till med problem eller missförstånd. Den tredje bristen är ett överflöd av information.¹²

Om en kanal belastas med en för stor mängd information kan mottagaren reagera negativt: Man kan exempelvis låta den ligga tills ett engagemang krävs i frågan, eller sänka tolkningsnivån av budskapet vilket gör att man inte tar till sig informationen fullt ut eller att budskapet feltolkas.¹³ Om man tittar på begreppet kommunikationsbarriärer inkluderar denna utöver ovanstående även *Mekaniska barriärer* vilket kan beskrivas som störningar relaterade till kommunikationsutrustningen, i vårt fall de lärplattformar vi ämnar att undersöka.¹⁴

Utöver kommunikationsbarriärer vi redan diskuterat kan det även förhålla sig så att mottagaren helt enkelt inte vill ta del av, eller undviker ett budskap. Informationen bör därför anpassas till mottagaren, då denna aktivt och medvetet filtrerar bort sådant som inte känns relevant.¹⁵

4.2 Organisationer

4.2.1 Skolan som en organisation

En organisation är ett organiserat sammanhängande system som ofta har ett uttalat mål. Organisationen hålls samman av en struktur och en ledning, samt har en eller flera lokaler där omgivningen kan interagera med organisationen. Utöver den officiella bild man har av en organisation finns det ofta även en informell bild; inom organisationen skapas en kultur, en atmosfär och ett etiskt ramverk av de anställda som även denna bidrar till hur vi uppfattar organisationen och hur denna väljer att agera i olika situationer.¹⁶

Skolan i Sverige har idag en hierarkisk struktur, vilket är ett arv från den traditionella synen på exempelvis präster, skollärare och länsmän som auktoritetspersoner, tilldelade

¹⁰ Ibid.

¹¹ Dimpleby & Burton (1999)

¹² Jacobsen & Thorsvik (2008)

¹³ Ibid.

¹⁴ Dimpleby & Burton (1999)

¹⁵ Strid (1999)

¹⁶ Bastøe & Dahl (1996)

makt från personer högre upp i den hierarkiska stegen.¹⁷ Anledningen till att detta fungerar än idag är att det uppdrag och mål som finns inom skolan har tilldelats av regeringen, detta ett konsekvent strukturellt drag som finns inom alla skolor i Sverige.

Den organisationsstrukturella teori vi har valt att utgå från i vår definition av skolan som organisation kallas *specialistbyråkrati* och är vanligt förekommande inom klassiskt hierarkiska organisationer som skolor, sjukvård och socialvård. Denna struktur har få nivåer, är platt och decentraliserad i den bemärkelsen att beslut inte behöver gå till en högre instans inom organisationen utan vanligtvis sköts inom skolan som är en fungerande självständig enhet.¹⁸ Informationen som färdas genom organisationen behöver inte heller gå genom särskilt många led. Inom denna struktur är ledningen även relativt liten jämfört med resten av organisationen, den operativa kärnan där lärare och annan personal ingår. Utifrån ett fåtal riktlinjer sköter de sitt arbete individuellt med en större frihet än inom exempelvis en *maskinbyråkratisk* struktur, där arbetet är mer strukturerat och uppgifterna är mer baserade på rutin, organisationen har där även ett större antal led. Den frihet som finns inom läraryrket och skolan som organisation gör att vi antar att stora fördelar kan komma med ett strukturerat kommunikationssystem som en lärplattform där sändarna kan skicka information som färdas direkt till mottagaren utan något mellanliggande steg i ledet.¹⁹

4.2.2 Kommunikation i organisationer

Vi har nu tittat på de absolut mest grundläggande faktorerna för kommunikation i allmänhet. Så vad är det då som skiljer kommunikation inom företag från den vardagliga kommunikationen? Först och främst finns det regler och begränsningar, både formella och informella inom organisationen. Dessa separerar den individuella åsikten från företagets. Under arbetstid är individen en representant för organisationen och agerar därför utefter den norm som råder. För att beskriva detta kan vi använda oss av begreppet företagskultur, ett samlingsbegrepp för de normer och vanor som skapas inom organisationen och som ofta speglar den typ av organisationens verksamhet. Utifrån den delaktighet som individen har i företaget skapas en grupptillhörighet; företaget binder samman en större grupp individer som arbetar mot samma mål. Ju mer företaget kan stärka detta bandet desto starkare är gruppen utåt. Detta är speciellt viktigt när vi tittar på en strukturellt auktoritär organisation som en skola, där lärarna måste hålla ett intresse och kontroll över sin omgivning både internt och externt.²⁰

Organisationer skiljer sig rent informationsmässigt åt. Den praxis som finns på en skola behöver nödvändigtvis inte finnas på en annan. Inom företaget skapas en egen uppsättning koder som är direkt relevanta för det arbete som utförs och för att lära sig dessa grunder får man ofta någon typ av grundläggande träning för att kunna utföra sina uppgifter. Med tiden ökar kunskapen om verksamheten vilket skapar en större betydelse för den anställda.²¹

¹⁷ Svedberg (2007)

¹⁸ Bruzelius & Skärvad (2004)

¹⁹ Bastøe & Dahl (1996)

²⁰ Strid (1999)

²¹ Ibid.

När den interna kommunikationen fungerar väl kan man säga att det råder ett konsensusperspektiv; alla arbetar mot samma mål och det råder harmoni inom gruppen. Om individen inte trivs inom organisationen är detta ofta ett resultat av att denna har motsättningar mot den företagskultur som finns inom organisationen. Detta kallas konfliktperspektiv; vilket ofta leder till att anställningen inte blir långvarig.²² Kommunikationsfrågor i offentliga organisationer prioriteras enligt Heide m.fl. inte heller särskilt högt, vilket i sin tur kan leda till att kommunikationsproblem blir ganska svåra att hantera.²³

4.2.3 IT inom organisationen

Informationsteknik är idag ett ovärderligt verktyg för kommunikation, som en organisation nästan inte kan klara sig utan. Fördelen med IT i organisationen är framförallt en snabb kommunikation som är både rums- och tidsberoende.²⁴ I skolans sammanhang kan det innebära att lärare enkelt kan kommunicera med sina elever när som helst på dygnet, såväl på skolan som hemifrån. Det är även enkelt att arkivera meddelanden och E-post för framtida bruk; det finns inga papper som riskerar tappas bort och till skillnad från muntlig kommunikation finns allt sparad för framtida referens. En annan fördel är att interaktionen mellan medarbetare kan leda till nya, innovativa sätt att arbeta som man inte tänkt på tidigare. Exempel på detta kan i skolan vara ämnesöverskridande projekt mellan arbetslag, som tidigare inte interagerat med varandra utanför gruppen.

Men IT inom organisationen behöver inte alltid vara något övervägande positivt. Enligt Strid kan resonemang som att *vi måste visa att vi är en modern organisation, eller vi använder redan IT till x, varför inte till y?* vara en vardagligt argumentation för införande av ytterligare IT-baserade tjänster.²⁵ Utöver den kommunikationsbrist och de barriärer som kan uppstå när för stor del av kommunikationen centraliseras, riskerar ord att klippas ned till förkortningar, och språknivån sänks²⁶ vilket kan vara ännu en kommunikationsbarriär.

Ett annat problem som kommer med införandet av IT i en organisation är svårigheten att få feedback på ett meddelande. Hur bekräftar man att meddelanden som skickas via en lärplattform tas emot? Kanske inte dessa alltid kräver ett svar, vilket kan resultera i en osäkerhet om huruvida mottagaren har tagit del av det tänkta budskapet eller ej. Denna problematik kan delvis lösas genom att införa regler för kommunikation via mediet, men i en stressad situation kan dessa enkelt glömmas bort. Det är därför viktigt att inte underskatta den bekräftelse som inte bara fås genom tal, men även gester och ansiktsuttryck vid interpersonell kommunikation, då dessa även om de inte fungerar lika väl som ord kan komplettera eller förtydliga språket.²⁷

Det personliga engagemanget är även den en stor del av det slutgiltiga resultatet, främst i en skola där man till denna dag kan näst intill helt välja att distansera sig från

²² Ibid.

²³ Heide m.fl. (2005)

²⁴ Ibid.

²⁵ Strid (1999), s.86

²⁶ Strid (1999)

²⁷ Dimpleby & Burton (1999)

nyttjandet av moderna IT-lösningar. Enligt Dunkels beror detta främst på att en ordentlig satsning uteblev i slutet av 1990-talet och anser att utbildningsväsendet inte ännu fått en chans att följa med i utvecklingen.²⁸ Huruvida detta stämmer överens rent generellt med dagens friskolor återstår att se.

Ett hinder som ofta förbises är att det kan vara svårt för en organisation att anpassa lärplattformen efter de behov som finns. Då det inte finns resurser för att skräddarsy ett system så köps ofta ett färdigt sådant in. Hur väl detta sedan kan anpassas beror självklart på systemet men saknade funktioner kan inte läggas till av köparen då systemet ofta är ett färdigt paket. Ett felaktigt val av leverantör för lärplattformen kan således helt avgöra hur väl investeringen kommer fungera de kommande åren.²⁹

²⁸ Dunkels (2009)

²⁹ Landqvist & Stenmark (2006)

5. Metod

5.1 Metodval

För att kunna besvara våra frågeställningar använde vi oss utav två metoder; samtalsintervjuer och en frågeundersökning.

Vårt primära syfte var att utforska och beskriva lärplattformens plats i skolan, för detta fann vi en kvalitativ metod lämplig; vi hade inte en hypotes vi försökte bevisa, utan var snarare ute efter förklarande svar som kunde följas upp och vidare utforskas. Det kom sig naturligt att målgruppen för vår kvalitativa del av studien var lärare och annan administrativ personal på skolorna. Vi utgick från att det var dessa som interagerade mest frekvent med systemet och därmed hade störst inblick. Med en förförståelse om att denna grupp i allt större utsträckning var sändare än mottagare, ansåg vi att för att kunna täcka in lärplattformar som helhet även var tvungna att undersöka elevernas syn på det hela. Detta med en frågeenkät.

5.2 Urval

5.2.1 ...av skola

För att få så stor bredd som möjligt i vår undersökning var det viktigt att få tag på så många skolor som möjligt. Detta visade sig dock inte vara lika lätt som vi vid ett första skede trodde. För att en skola skulle vara relevant var den tvungen att uppfylla tre olika kriterier:

1. *En gymnasieskola i Göteborgsregionen.*
Det första av dessa krav begränsade oss till 46 skolor i Göteborgsregionen. Anledningen till att vi inte sökte skolor utanför regionen var att arbetet hade störst relevans just i Göteborgstrakten, då vår uppdragsgivare var LUN på Göteborgs Universitet. Det första urvalet gjordes genom Göteborg Stads webbplats som hade en lista på samtliga gymnasieskolor i och utanför kommunen.
2. *Någon form av informationssystem eller lärplattform skall finnas på skolan.*
Ett inte helt oväntat krav på skolan. Det var dock svårt att isolera ett antal skolor med hjälp av denna premiss, då lärplattformen inte nödvändigtvis nås via skolans webbsida, så vi tittade istället direkt på det tredje kravet.
3. *Eleverna skall ha egna datorer.*
Det kan argumenteras att våra frågeställningar hade kunnat besvaras på skolor utan en-till-en-satsningar, men vårt uppdrag var att se hur lärplattformar var integrerade i skolor av just denna typ. Fler skolor hade även kunnat ingå i studien om vi satt skolor med en-till-en och skolor utan en-till-en mot varandra och man hade fått ett bredare resultat. Vi var dock inte intresserade av en jämförande studie då det ej skulle leda svar på våra frågor om vilken kommunikation som faktiskt ägde rum på lärplattformen.

För att välja ut skolor utgick vi alltså helt och hållet från deras webbplatser. Skolor utan webbplatser uteslöts direkt, då de som en naturligt följd rent logiskt inte borde ha en lärplattform. Samma sak med skolor som bestod enbart av yrkesprogram, eller skolor med webbsidor som varken skyltade med en lärplattform eller datorer till eleverna. I de fall där skolan inte hade en uttalad en-till-en-lösning, men det ändå gick att misstänka, kontaktade vi dem för att kontrollera saken.

Detta resulterade i en handfull skolor som var relevanta för vår undersökning. Skolorna kontaktades och vi fick napp på tre stycken av dem. Flertalet föll bort p.g.a. tidsbrist från skolans sida då undersökningen ägde rum under våren, mitt uppe i nationella prov och betygssättning.

5.2.2 ...av intervjupersoner

Vad gäller själva urvalet av intervjupersoner gjordes två typer av urval:

- Ett *strategiskt urval* gjordes då vi hade som mål att intervjua en person i ledande roll som exempelvis en rektor eller studierektor. Det var helt enkelt genom rektorerna som vi kontaktade skolan, och vi fick då direkt reda på om de hade tid för ett besök.
- Ett andra, *självselektionsurval*, gjordes av rektorerna när vi bad om att få intervjua lärarna. Vi hade där ingen kontroll över vilka lärare som intervjuaades utan det beslutade skolan.

Konsekvenserna av ett självselektionsurval är att skolan själv kan välja vilka personer de anser passa bäst för intervjun.³⁰ Detta är något av ett tveeggat svärd: Intervjupersoner kan väljas delvis för att de passar väldigt bra och man tror att de kan tillföra något värdefullt till vårt arbete, men de kan även väljas för att de har en specifik åsikt eller man vet att de kommer vinkla skolan på ett bestämt sätt. Detta är något man får ha i åtanke under analysen.

5.2.3 ...för enkätundersökning

Syftet med enkäten var att generalisera elevernas syn på lärplattformen på var och en av skolorna. Populationen för denna kan därmed ses som alla elever på de besökta skolorna. Även här gällde en typ av självselektionsurval, men det kan även argumenteras att det var en typ av slumpmässigt första-bästa-urval, då vi helt enkelt fick dela ut enkäter till de klasser som påbörjade lektioner i samband med att vi var på skolan.

Det går därmed att diskutera om vår urvalsgrupp är representativ för den population vi påstår oss undersöka, eleverna vid varje enskild skola. Vi ser dock ingen anledning till att användande av plattformen skulle skilja mellan klasser eller lektionsgrupper i olika kurser, då varje elev tvingas kommunicera med flera olika lärare.

³⁰ Esaiasson m.fl. (2007)

5.3 Genomförande

5.3.1 Samtalsintervjuer

Samtalsintervjuerna var semistrukturerade respondentintervjuer som konstruerades med ett antal teman motsvarande våra frågeställningar. Inom varje tema fanns ett antal förbestämda frågor utformade för att få intervjuerna så homogena som möjligt. Frågorna var korta vilket gav möjlighet till fria svar som sedan kunde styras vidare med följdfrågor, för att inte sväva iväg helt från frågeramen.³¹

Våra intervjuer spelades in med hjälp av två mobiltelefoner för att sedan transkriberas och skrivas ut. I bearbetningen av vårt empiriska material utgick vi från Lantz modell för kvalitativ databearbetning.³² Vi reducerade först datan genom att färgkoda våra utskrifter efter våra frågeställningar. De markerade delarna kategoriserades och lades in i en matris som vi sedan under resultatdelen använde för att lyfta fram kärnan av vad respondenterna sa.

5.3.2 Frågeundersökning

För undersökningen av mottagarna valde som tidigare nämnt en kvantitativ frågeundersökning.

Vår enkät var en så kallad gruppenkät som delas ut till ett visst antal mottagare samtidigt och besvaras på plats för att sedan återlämnas. Detta gav oss möjlighet till en mycket god svarsfrekvens:

“Ett specialfall som ofta resulterar i näst intill hundra procentig svarsfrekvens är gruppenkäten, där svarspersonerna av andra skäl än undersökningen är samlade på en och samma plats - till exempel eleverna i en lärosal, de anställda på en arbetsplats eller deltagarna vid en konferens.”³³

Årskurs, kön eller andra demografiska faktorer var oviktiga i vår uppsats och tog därför inte hänsyn till, varken i urvalet eller i enkäterna som delas ut.

Enkäten konstruerades med sakfrågor som vilka de kommunicerade med, hur och vad de kommunicerade eller hur ofta de besökte lärplattformen. Det fanns även attitydfrågor som om de fann lärplattformen enkel att använda och om de kände att de fick tillräckligt med hjälp i början. Vi försökte dock i så stor mån som möjligt undvika denna typ av retrospektiva frågor, då de inte är helt tillförlitliga.³⁴ Denna brist på tillförlitlighet är också något man måste ha i åtanke vid analysen.

Svaren kodades och lades in i statistikprogrammet SPSS. Vi fann dock inte programmet tillräckligt flexibelt, så en mängd omkodningar i andra program gjordes och slutligen användes ett kalkylprogram för att konstruera diagram.

³¹ Esaiasson m.fl. (2007)

³² Lantz (2008)

³³ Esaiasson m.fl. (2007), s.265

³⁴ Trost (2007)

5.4 Validitet och reliabilitet

5.4.1 Validitet

Validitet är en fråga om trovärdighet och kan översättas till frågan: Undersökte vi samma sak som vi påstått att vi skulle undersöka? I utförandet av vårt arbete utgick vi från ett teoretiskt ramverk samt syfte och frågeställningar som skulle leda oss till svaret på vår fråga. Metoden var verktyget som ledde oss dit. Hur vi valde att utforma frågorna i våra intervjuer och enkäter var en central del i hur effektiva våra verktyg var, och således nyckeln till hög validitet. När vi utformade vårt frågeformulär kan man tala om att vi tog vår teori till en operationell nivå. Att operationalisera våra frågeställningar innebar att vi omformulerade dessa till ett flertal frågor som var lättare att svara på och bidrog till att vi kunde skapa oss den helhetsbild som krävs för att svara på våra frågeställningar. Enkäten och intervjuguiden skall med andra ord kunna användas operationellt för att svara på våra frågeställningar.³⁵ Resultatet när vi genomförde detta var att vi fick nya frågeställningar, även kallade *operationella indikatorer*.³⁶ Som vi sedan använde som stöd under våra intervjuer och som frågor i våra enkäter.

5.4.2 Reliabilitet

Detta kan beskrivas som kvaliteten på utförandet av den metod vi har valt att använda oss av. Oavsett hur kraftfulla mätverktyg vi använde oss av i insamlingen av empiri krävdes det att denna utfördes med precision och noggrant kontrollerades efter fel både under och efteråt. Ett exempel på dålig reliabilitet skulle kunna ha varit om vi valde att utföra transkriberingen av våra intervjuer för hand och därför fått ett textmaterial som blir svårtolkat. Ett annat exempel hade varit om vi inte dubbelkollade all statistik i det kvantitativa resultatet mot vad som från början kodats in i SPSS. I vårt fall gick datan genom en mängd olika dataprogram: SPSS, Excel, Notepad, Excel, Google Docs, Excel och sedan in som diagram i uppsatsen. Detta hade lett till en helt horribel reliabilitet om det inte kontrollerats en sista gång.

³⁵ Esaiasson m.fl. (2007)

³⁶ Ibid.

6. Resultat

Vi väljer att redovisa vårt resultat under tre olika rubriker, en för varje skola. Detta för att alla tre skolor använder sig av olika lärplattformar, då svaren från intervjuerna och enkäterna är endast relevanta om de redovisas i samband med varje enskild skola. Någon form av jämförelse mellan skolorna och abstrahering av generella drag görs först under analyskapitlet.

Av etiska skäl har vi valt att byta ut respondenternas namn och endast refererat till skolorna efter ett nummer. Detta för kunna uttala oss fritt, utan att behöva tänka på att vi riskerar sätta en person eller skola i dålig dager.

6.1 Kvalitativ undersökning

6.1.1 Skola 1

6.1.1.1 Bakgrund

Intervjupersonerna på vår första skola beskriver sin datorvana som god. De klarar mer än väl av att använda datorn till ”*day-to-day-business*” då de båda är verksamma inom mediekunskapsprogrammet.

Samtliga elever på Skola 1 har lånedatorer som tas med på större delen av alla lektioner där de används för att skriva på eller söka information. Den är också ett nödvändigt verktyg på praktiska lektioner som medieproduktion eller grafisk design.

6.1.1.2 Kommunikationen på lärplattformen

På Skola 1 lärplattform (även kallad Porten) finns en mängd olika funktioner. Ett informationshanteringssystem finns, där arbetsgångar och scheman läggs upp för alla kurser. Elever kan ta del av detta i olika *kursrum*. I dessa kursrum finner man även stora delar av läromedelsmaterialet som .pdf-filer eller länkar till artiklar på webben. Även inlämningsuppgifter distribueras här till eleverna.

“Porten, där finns materialet. Där är vårt studiematerial så att säga, eftersom jag har väldigt få böcker. Framförallt är det svenskan då, och matten som kör litet böcker, så det finns väldigt mycket material där. [...] man sitter och läser på skärmen, man skriver direkt i datorn, och sedan skriver man ut eller skickar inte.” (Adam)

Intervjupersonerna beskriver att inlämning av uppgifter oftast inte sker via en uppladdning på Porten, utan via E-post:

“Uppgifterna ramlar in via mailen självfallet, de skickar in hela tidningen i graf-C [Grafisk kommunikation C] sådär 25 stycken.” (Adam)

Det är via Porten som man kommer åt sin E-post, men den är inte beroende av Porten:

“Nej, man kan ju komma via webmail också men jag tror att många går via Porten för att kolla mailen.” (Niklas)

Lärare kommunicerar med både andra lärare, elever och föräldrar via E-post. Det rör sig oftast om enkla meddelanden, frågor och svar på dessa.

“Elever mailar och frågar ‘vad skulle vi göra?’, ‘kan jag vara ledig då och då?’, ‘kan vi jobba hemma idag?’. Sen så kan det vara allmän information som går ut ifrån mig. ‘Kom ihåg att då och då... ska ni inte vara här’ eller ‘...då ska ni börja kl 8’. Klassisk information som tidigare kanske var muntligt eller på nån stencil. Mellan kollegorna så är det många grejer vi har. Allt ifrån ‘Idag fredag kl 15 är det fika’ till att ‘idag är mötet flyttat’, ‘kan du komma och hjälpa mig?’, ‘kan du vakta då?’, ‘Nu kommer nya uppdateringar av schema’ och så vidare. Så allt är möjligt.” (Niklas)

“Föräldrarna mailar ifall något är oklart, någon som vill ha kontakt med mig, någon som har varit sjuk eller borta eller sjukskriven eller liknande.” (Adam)

Vad man inte väljer att ta via E-post är framförallt känslig information, som man istället föredrar att ta muntligt med personen i fråga:

“Ofta när det handlar om saker som är potentiellt känsliga då skriver man kanske inte ett mail och redogör för allt detta, utan man mailar och bestämmer möte med den man måste prata med” (Niklas)

6.1.1.3 Lärplattformens funktion

Som tidigare nämnt förvaras en stor del av lärostoffet på skolans lärplattform, men hur stor del av denna som finns där kontra böcker varierar beroende på kursinnehåll:

“Det är nästan bara böcker höll jag på att säga. Nej, ja, 65/35-förhållande där 35 är porten. Men det varierar också beroende på vilken kurs det är. I vissa kurser så har vi ju, ta svenska till exempel, Svenska B, med epoker och diktare, där har vi litteraturhistoria som är en tjock bok.

Och har vi ett kapitel om språkhistoria, då har vi ett kopierat material från en bok som de får. Samma sak vad gäller språk/sociologi och historia har de historiabok i, religion har de religionsbok i, naturkunskap har de naturkunskapsbok i.

Men det kan ju kompletteras av att det finns information och instruktioner på porten. Men i kurser som filmkunskap har vi en bok men den har vi frångått lite för den räcker inte till alla. Då tänker vi ‘det är en kort kurs’ och då finns det materialet ihopskrivet på porten, som kanske är 3-4 sidor filmhistoria.” (Niklas)

Bortsett från artiklar och Internet som läromedel på porten, använder man sig alltså av utdrag av böcker och kopierat material i de fall då antalet böcker inte räcker, eller det

rör sig om en mycket kort del i en större bok. Till skillnad från att sedan distribuera detta på papper så anser man att Porten är det effektivaste sättet att få ut denna information.

“Jag tror att hanteringen av papper är väl snarare... det ligger papper kvar i salarna ibland. Men inte alltid datorer. Eller... aldrig datorer.”
(Niklas)

Vad gäller allmän information så anser man även här att Porten och E-post mest tillförlitliga, till skillnad från att lämna ut information muntligt eller på papper. Det är helt enkelt den säkraste kanalen.

“Muntligt känns ju inte säkert överhuvudtaget, för det är hela tiden ‘när sa du det?’ ‘På den workshopen’, ‘ja men jag har inte antecknat det’. Skriftligt är trevligt och bra, men det blir ännu ett papper i mängden. ‘Var la jag den?’ Så oftast skriftligt via papper OCH mailen... För saken är att det kan bli... inte tjafs, men det kan bli viss kommunikationsbrist och då kan man hela tiden gå tillbaka: ‘Men du, för en månad sen så skickade jag det här till dig, här får du en kopia på det så kan du se dag och tid’ Och det är rätt skönt att ha med sig. Vi jobbar inte så mycket med pärmar längre, och arkivering.” (Adam)

Eftersom så stor del av undervisningen är centrerad kring datorn så ser man den som ett vitalt redskap. Att utnyttja lärplattformen på samma sätt som man gör nu skulle inte vara möjligt om man exempelvis endast kom åt den via datorsalar:

“Jag tror inte att det hade fungerat lika bra. Tillgängligheten hade ju minskat förmodligen, men å andra sidan hade kanske kvaliteten på vad man är inne och gör hade ökat med tanke på att man säkert skulle ha en begränsad tid att jobba på.” (Niklas)

Lärarnas åsikter om datorn som ett skrivredskap skiljer sig dock något:

“I vissa perioder blir det större [mer att göra] och då hade det varit väldigt jobbigt att tidsmässigt kräva att de skulle skriva för hand.” (Niklas)

“I engelskan behövs den kanske inte alls så. Jag föredrar snarare handskrivna text än dataskrivna. Dels för att man skall visa förståelsen för just grammatik eller ord och stavelser och så.” (Adam)

6.1.1.4 Användarnas åsikter om lärplattformen

Porten är ett bra system när allt fungerar som det skall. Man ser fördelar såsom att allt material finns samlat på ett och samma ställe och att det är lättåtkomligt att kunna arbeta på distans när man exempelvis är bortrest eller sjuk.

“Jag åkte till västindien för två år sedan, ett och ett halvt år sedan. Och då satt jag faktiskt på ett Internetcafé och loggade inte på Porten. Och det var ju trevligt på sitt sätt, även om man är skadad och liksom måste gå in dygnet runt för att kolla sina elever och vad som händer. [...] Man kan

eventuellt som elev sjukskriven en tid vara hemma, jobba och fortfarande kunna synka det. 'Vad missar jag?' Här finns rubbet, det är inget som jag behöver skicka mail om eller så. [...] Så det är väl den största [styrkan]... lättåtkomligheten tycker jag." (Adam)

Intervjupersonerna berättar dock att en årlig enkät visat att lärarna inte är helt nöjda med systemet. Det är inte Porten i sig som är problemet utan att man kan bli bättre på det administrativa arbetet. Porten måste uppdateras med färskt material.

"Svagheten är att om man inte hunnit uppdatera nånting på Porten i ett ämne men eleverna förväntar sig det. [...] Av olika anledningar hinner man inte vissa kurser kan behöva ändras mer och det är kanske inte något som finns utrymme för i den vanliga tjänsten." (Niklas)

Det nämns även att det kan vara tidskonsumerande att skriva in så mycket varje dag. Porten är ju inte färdig, det finns väldigt mycket bra material men det behöver uppdateras och rensas.

"Den största bristen som jag kan tycka med Porten är att den inte är färdig, så det finns mycket material och jättemycket som är bra, men det behöver rensas och ses över kontinuerligt, och det måste uppdateras. [...] Jag skulle önska att man avsatte dagar där vi bara jobbar med Porten." (Adam)

6.1.2 Skola 2

6.1.2.1 Bakgrund

På Skola 2 intervjuade vi en dator- och multimedialärare som även är delaktig i ett pågående projekt där skolans tjänster skall flyttas från lärplattformen till *Google Apps*. Mårten anser sig själv ha en gediget omfattande datorkunskap och undervisar i flera olika datorrelaterade skolämnen. Han uppger att han använder lärplattformen minst en gång om dagen, men förmodligen betydligt oftare.

6.1.2.1 Kommunikationen på lärplattformen

Skola 2 använder sig av en lärplattform som är utvecklad inom skolans koncern och sedan anpassad till den specifika skolans behov. Ett E-postsystem finns men ligger länkat i lärplattformen snarare än en del av den. På lärplattformen finns så kallade *kursytor*, som är separata arbetsytor för varje kurs eller grupp där information kan lagras och förmedlas likt en anslagstavla.

Lärplattformen används främst av lärarna för att för att nå ut med information till en större grupp elever. Kommunikationen är enkelriktad och består bl.a. av att lägga ut uppgifter, men det finns även nyhetsflöden på kursytorna så att eleverna kan ta del av information relevant för den specifika kursen dom är inne på.

"Portalen i dagsläget, där får jag ju ingen egen information i princip. Eller ja, det där var ju inte helt sant, det finns ju kalendarium och sådana grejer som jag får som input själv, den nyttjar jag ju då. Men oftast så är det ju ett forum för mig att nå ut med information till exempel eleverna då. Annars är

det ju mail oftast som kommunikationen förs på. Eller att man springer på varandra i bygget.” (Mårten)

Det händer att kursytorna används för inlämningar av uppgifter, men det är mer av ett undantag än ett regel. Mårten föredrar istället att få in detta via E-post av två huvudanledningar: Den ena är att alla inlämningar via lärplattformen hamnar i en och samma mapp, vilken skapar ett berg med dokument. Den andra anledningen är att inlämning via E-post gör att man kan använda sig av Urkund, en tjänst som kontrollerar uppgifterna efter plagiat gentemot en databas med uppsatser.

Generellt så illustrerar han skillnaden på kommunikationen via E-post och den övriga delen av lärplattformen på följande sätt:

“Jag mailar ju elever [...] men det handlar ju mer om en kommunikation individ till individ. Portalen är mer kommunikation individ till grupp istället.” (Mårten)

Mårten anser att lärplattformen är ett effektivt och väl fungerande verktyg så länge den uppdateras och underhålls. Han säger att det är bekvämt med en samlingsplats där det går att nå alla elever, men är samtidigt är inte alla elever där så ofta som det hade varit önskvärt. Det är en effektiv kanal, men det är bara om eleverna själva vill ta emot informationen. Det finns egentligen ingen optimal lösning, utan det är en kombination av flera olika kanaler som måste användas om man vill nå ut till alla.

“Informationen som man för ut via en yta, den är ju otroligt effektiv för den när ju alla förutsatt att mottagaren faktiskt är där och villig att ta emot. Annars så sett så är informationen... ja det går ju undgå den också. [...] Det finns ingen egentligen optimal kommunikationsform i sig utan det handlar mer om att faktiskt dra nytta av flera olika kommunikationssätt, det finns en viss ambition att knyta ihop till exempel sociala nätverk med Google Apps och där då kunna kanske nå fler. För jag vet ju med mig att många elever är otroligt aktiva på Facebook och man når dem väldigt enkelt den vägen också. Ju fler sätt att kommunicera samma sak till eleverna desto större sannolikhet att mottagaren faktiskt tar till sig informationen.” (Mårten)

6.1.2.2 Lärplattformens funktion

Lärplattformen används som den huvudsakliga kanalen för kommunikation. E-postkontakt och information via nyhetsflödet tillhör vardagen, och papper delas ut i väldigt liten utsträckning.

“[Att dela ut saker på papper] har hänt, men ytterst sällan. Är det något som skall delas ut i någon form så är det oftast att det har gått iväg ett mail, om det skall vara direkt som jag delat ut men... Det handlar ju också om att redskapet skall nyttjas och framför allt så är det ju en miljöbesparing att faktiskt inte dela ut papper hur som helst.” (Mårten)

Kommunikation med föräldrar blir via telefon eller e-post och lärarna delar arbetsrum vilket gör att det finns rum för muntlig kommunikation.

Lärplattformen används inte som ett alternativ till läroböcker, utan som ett komplement till den litteratur man har, med möjlighet att lägga upp länkar och artiklar.

Mårten vill inte spekulera i hur väl lärplattformen skulle fungera utan en-till-en då alla elever på skolan har en elevdator som de förväntas ha med sig varje dag, vid alla lektionstillfällen oavsett vilket ämne det är. Datorn är ett så självklart verktyg för Mårten och Skola 3, att den inte längre är ett alternativ utan en standard.

“Jag har allt i min dator. Där är betygsdokument, förarbete till lektioner, allt i princip. Det är mitt verktyg, mitt redskap för att utföra mitt arbete. Kommunikation, mail med mera förs ju också den vägen. Postfacken där nere är ju mer för syns skull än att dom faktiskt används... Näst intill.”
(Mårten)

6.1.2.3 Användarna åsikter om lärplattformen

Skolan anser att även om lärplattformen är en bra sak, så är den relativt resurskrävande. Därför har ett initiativ tagits inom organisationen att byta till Google Apps. Mårten tror inte det kommer vara några större problem att anpassa sig, varken för lärare eller elever. Han anser att Google är så pass välkänt, att det endast skulle finnas fördelar med det nya systemet. Google Apps kommer tillföra flera användbara verktyg som inte fanns tidigare, och det finns möjlighet att integrera med sociala medier, för att kunna nå några av dom populäraste platserna elever befinner sig på även utanför skolan. Svagheter med den gamla lärplattformen identifieras främst som kostnaden samt att den funktionsmässigt inte riktigt kan jämföra sig med Google Apps.

“Ja och det är ju så att eleverna har ju en vana med Google. Det är bara det att, okej de får en ny [användare], de får en egen som vi erbjuder via skolan. Men själva strukturen och hur saker och ting är uppdelat det har vi redan fått med, det kan de redan. Så jag tror det finns vissa fördelar att man faktiskt nyttjar det, då slipper ju vi lära ut ett nytt system, de känner sig hemma direkt.” (Mårten)

6.1.3 Skola 3

6.1.3.1 Bakgrund

På Skola 3 intervjuade vi tre personer, en samhällslärare (Jacob), en naturvetenskapslärare (Kristoffer) och en studierektor (Larry). Både Kristoffer och Larry berättar att de inte har någon större datorkunnighet och ingen av dem har fått någon utbildning inom området, medan Jacob väljer att beskriva sin kunskap som *“monumental”*. Tiden som de spenderar på lärplattformen skiljer sig mycket: Larry är inne uppskattningsvis 5-10 gånger om dagen medan Kristoffer är inne någon gång om dagen, ofta flera. Jacob berättar att han alltid är inloggad där eller på E-posten.

På Skola 2 har endast elever som läser teknik- och det datatekniska programmet en egen dator. Elever på övriga program har tillgång till datorsalar under de lektioner där det anses vara nödvändigt.

6.1.3.2 Kommunikationen på lärplattformen

Skola 3 använder sig av lärplattformen It's Learning, med tillgång till ett meddelande-system, forum och inlämningsfunktioner. Lärplattformen används inte aktivt i samband med lektioner. Man har även en separat E-post.

Via denna kommunicerar lärare delvis med elever, men har även kontakt med kollegor och ledning. Kommunikationen via E-post består huvudsakligen av informativa meddelanden, som exempelvis påminnelser om och inlämning av uppgifter. Man ser även de didaktiska styrkorna i att låta eleverna skiva E-post:

“Mail är det uppenbara och direkta kommunikationsverktyget, Det är en annan typ av språk och du får tyänka efter lite innan du skriver, till skillnad från om det är en diskussion. Det syns ju faktiskt vad du skriver rent fysiskt.” (Jacob)

På själva lärplattformen kommunicerar lärare först och främst med elever. Det rör sig oftast om en enkelriktad kommunikation.

“jag använder den på det sättet jag använder en anslagstavla och har ibland haft som ett forum, men det är en anslagstavla... en dyr anslagstavla.” (Jacob)

Lärplattformens räckvidd och effektivitet kan beskrivas av studierektorn på följande sätt:

“En del elevinformation som jag vill att åtminstone de flesta skall ta till sig, och som det inte är nödvändigt att det är 100% som tar till sig [förmedlas via It's Learning].

[...]

Alla elever loggar kanske inte in så ofta som det behövs.” (Larry)

Att ladda upp filer och uppgifter åt elever är något som är mer av ett undantag än en regel:

“Det är om någon uppgift där jag tänker att instruktionerna är så omfattande så att de lätt behöver ha tillgång till dem, då brukar jag väl dunka upp dem [uppgifterna]. Eller om det är någonting som jag känner att det är viktigt att alla verkligen är med, så brukar jag komplettera med att lägga upp det på anslagstavlan.” (Jacob)

Det finns en specifik kursyta för lärare, kallat lärarrummet, här läggs bl.a. mötesprotokoll och annan för lärarna ämnad information.

“Sen så har vi någonting, en sådan här som vi kallar lärarrummet då. Där ligger... jag tror att en del skulle kalla det intranätuppgifter. [...] Där lägger jag ut massa uppgifter som lärarna behöver kunna, eller som jag har gått igenom eller dragit. Så allting samlas där. [...] På det här lärarrummet så kan ju inte alla lägga ut uppgifter, men det kan ju jag. Jag har en del administrationsfunktioner som inte alla kan göra.” (Larry)

Vad gäller elevdokumentation sköts närvaro och betyg med ett externt system, men känsliga diskussioner om elever sker på en stängd del av lärplattformen som endast är tillgänglig för lärare .

“Där kan inte eleverna läsa om det kan vara lite mer.. ja saker som vi inte vill att de skall läsa helt enkelt, saker som bara skall vara för lärarna.”
(Kristoffer)

“Vi för en hel del kommunikation om elever på den. Så då kan jag gå in och kolla i klasserna om jag är lite intresserad av ‘Sven’ [...] om det har skrivits någonting om honom, som har med undervisningen att göra. Vi lägger ju inte ut andra grejer men om han inte klarar sig i matten så kanske jag kan se det, eller behövs det skrivas ett åtgärdsprogram så kanske jag kan se det också.” (Larry)

6.1.3.2 Lärplattformens funktion

Det är sällan som It's Learning används som substitut för traditionellt kursmaterial. Vad gäller utdelning av uppgifter sker detta nästan undagtagslöst på stenciler.

“Det är ju en del stenciler och grejer som jag gör själv och liksom. Det här tyder väl på att jag inte är helt vän med tekniken.” (Kristoffer)

“Då kan det vara stenciler. Eller att jag skriver på tavlan kan det vara. Men det beror på vad det är, men det kan vara på papper.” (Jacob)

En typ av papper som lärplattformen dock kommit att ersätta är enkäter av olika slag.

“Om jag vill göra enkäter till elever eller lärare så gör jag oftast dem i It's Learning. Då slipper jag sitta och räkna procent eller något sånt. [...] Då får jag oftast ta dem till datasalen. Så går jag ner och så trycker jag på en knapp och så har jag resultatet.” (Larry)

Larry ser inga begränsningar för de elever utan elevdator, han anser inte heller att det finns något behov för elevdatorer i exempelvis naturvetenskapsklasserna.

“Ibland kan man ju lägga ut uppgifter som dom jobbar med, på lektioner. Som ligger på It's Learning, det gör ju dataläraren då till exempel, men då... Då sitter de ju i en datasal också så det är ju inte alltid dom använder sin egna laptop ändå. [...] Annars ser jag inga begränsningar, mestadels är det ju gjort så att dom skall använda det när dom inte är i skolan då.”
(Larry)

Han har dock märkt att det finns ett tryck på att komma in till datorsalarna, men tror inte att det är för att använda It's Learning.

Enligt Jacob använder elever som har datorer It's Learning i mycket större utsträckning än de utan, men han påpekar samtidigt att det förmodligen mer handlar om individen än om den har tillgång till en egen dator. Han ser dock ingen pedagogisk vinst i att bara ha en dator för datorns skull.

“Datorn är ett utmärkt verktyg och man kan göra jättemycket jättebra saker med den, men att bara slänga in en dator och säga ‘här, gör grejer’, det är nog inte bra.” (Jacob)

6.1.3.3 Användarnas åsikter om lärplattformen

Fördelar man ser med It's Learning är möjligheten att kunna kommunicera på distans, vilket gör att man inte behöver missa något bara för att man är hemma. För lärarnas del möjliggörs därmed en tät kontakt med elever som t.ex. skriver projektarbeten utan att behöva träffas fysiskt varje gång, då feedback kan skickas via lärplattformen. Larry pekar även på möjligheten att samla all viktig information på en plats.

Det är desto mer splittrat när nackdelar tas upp. En av lärarna ser inga fel på plattformen i sig, men erkänner att han skulle kunna bli bättre både på att använda den generellt men även använda dess verktyg mer.

Både Larry och Jacob anser att det är lite obekvämt att vissa funktioner inte finns inom lärplattformen, utan att man där använder andra system, såsom betygssystemet och schemalagningen.

Jacob anser slutligen att lärplattformen som den fungerar idag skulle kunna ersättas helt av gratislösningar.

“Jag ser väldigt få fördelar, det är väldigt lite på It's Learning som inte kan ersättas mycket lätt på andra ställen och gratis på nätet. Men det är ju inte mitt problem. [...] Bristen är att den kostar pengar och inte är nödvändig. Det är massa saker som man kan ha där och som det är bra att vi har. Men man kan ha allt på ett annat sätt.” (Jacob)

Ett exempel på andra kanaler som här kan användas är Facebook.

“Vi använder Facebook för att eleverna kollar Facebook mycket mer än It's Learning. [...] Vi har alla lärarna i arbetslaget en Facebook... avatar, som har alla eleverna addade, och lägger vi upp information så har vi den som statusuppdatering [...] Det är ju då alltså bättre, än It's Learning.” (Jacob)

6.2 Kvantitativ undersökning

Här presenterar vi resultatet av vår kvantitativa undersökning, dvs enkäterna som delades ut till de 99 eleverna. (Fråga 9 och 10 har bytt plats här i resultatpresentationen.)

Fråga 1. Hur ofta besöker du lärplattformen?

Fig. 1 – Elevernas besöksfrekvens på lärplattformen

Resultatet på denna fråga varierade starkt mellan skolorna. På Skola 1 besöker nästan hälften av eleverna lärplattformen minst en gång om dagen medan endast en femtedel av eleverna gör detta på Skola 3.

Fråga 2. Besöker du lärplattformen på någon annan dator än din skoldator?

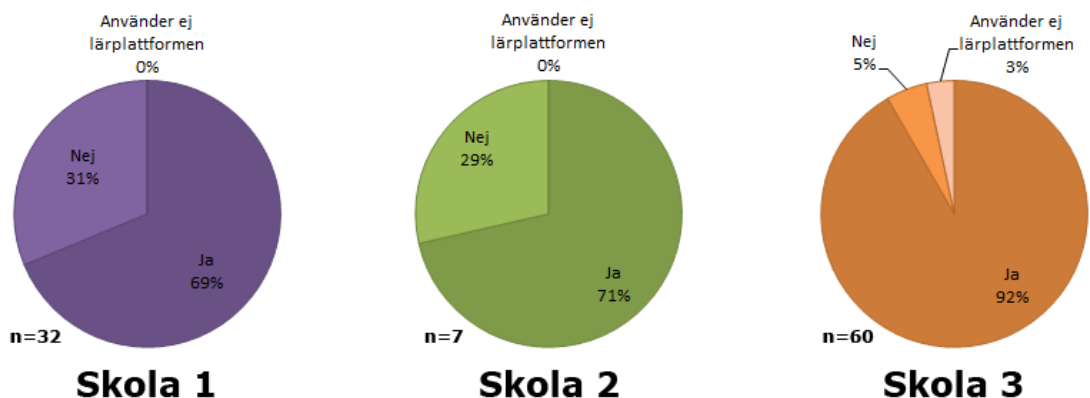

Fig. 2 – Användning av lärplattformen från andra datorn än skoldatorn

I figur 2 majoriteten av eleverna på samtliga skolor engagerar sig i lärplattformen även på andra datorer än sin personliga, värt att notera kan även vara att 3% inte använder lärplattformen över huvudtaget. (Internt bortfall på 1 svar på Skola 3.)

Fråga 3. Hur enkelt är det att använda lärplattformen?

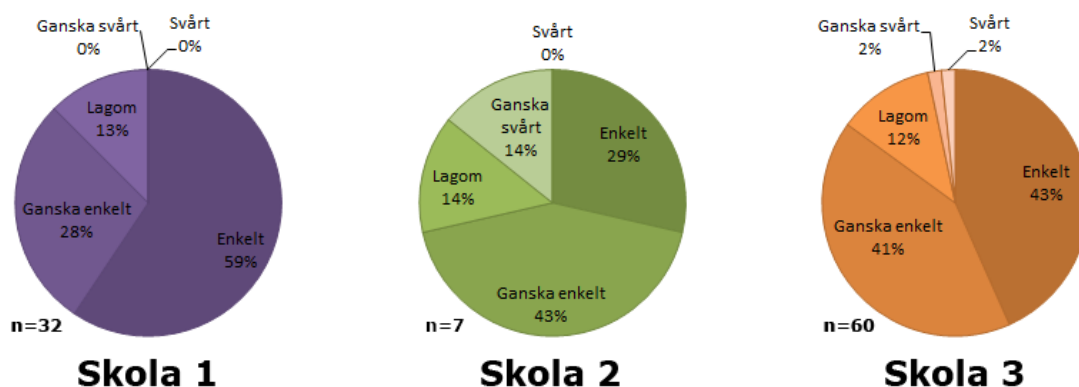

Fig. 3 – Enkelhet att använda skolans lärplattform

På Skola 1 anser man att det är enklast att använda portalen, men antalet elever som tycker det är enkelt eller ganska enkelt att använda lärplattformen är nästan densamma på både Skola 1 och 3. Vi kan även se att det finns ett fåtal elever på Skola 3 som anser att det är svårt eller ganska svårt att använda lärplattformen.

Fråga 4. Fick ni någon introduktion till hur lärplattformen fungerade i början?

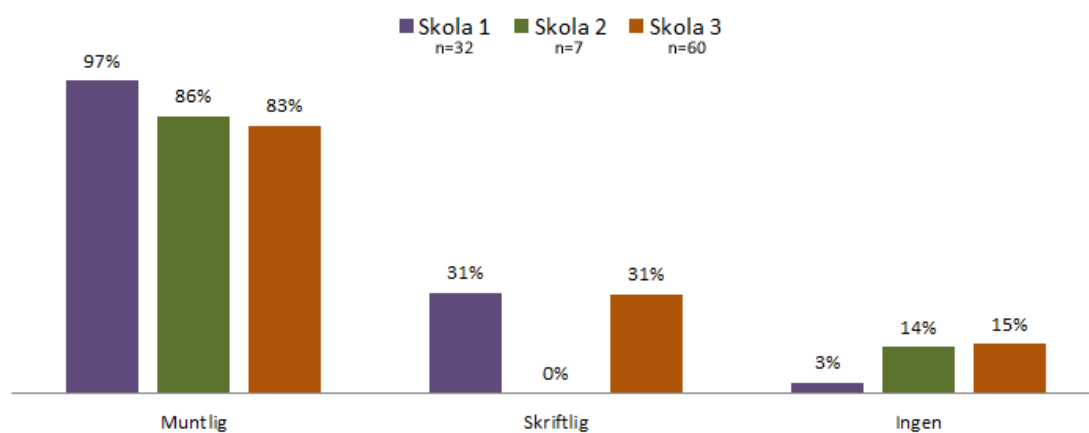

Fig. 4 – Introduktion vid skolstart om hur lärplattformen fungerade

Denna fråga (och kommande stapeldiagram) är en flervalsfråga, därför överstiger summan av alla svar för en enstaka Skola 100%. Nästan alla elever i de undersökta klasserna har fått någon form av skriftliga instruktioner om hur lärplattformen fungerar. Knappt en tredjedel har även fått en muntlig introduktion. I enkäten fanns även alternativet "Både och". Dessa svaren har adderats till både den muntliga och skriftliga stapeln för att få mer översikt.

Fråga 5. Kände du att du fick tillräcklig hjälp att lära dig använda lärplattformen i början?

Fig. 5 – Elevernas åsikt om de fick tillräcklig hjälp med lärplattformen vid skolstart

En större del av elever anser att de fick tillräckligt med hjälp att lära sig lärplattformen, där Skola 3 som placerar sig lägst på 73%.

Fråga 6. Vilka får du information ifrån på lärplattformen?

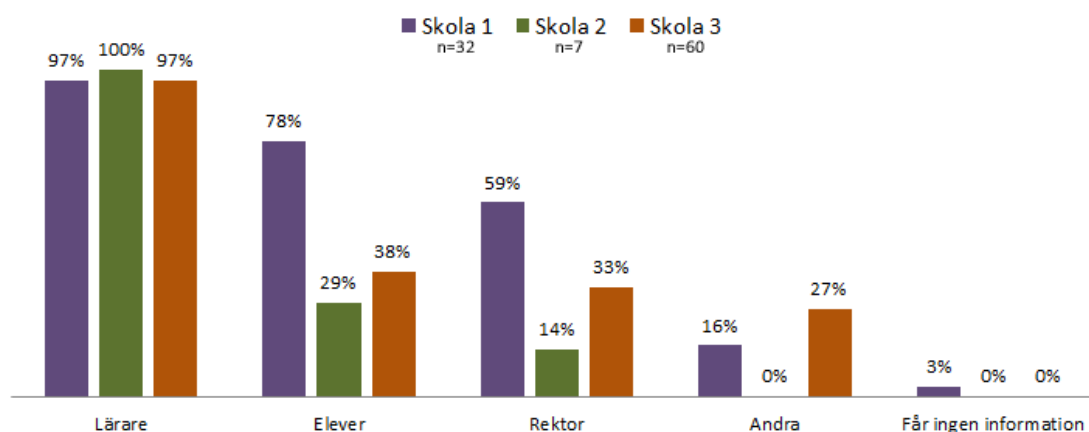

Fig. 6 – Vilka eleverna får information ifrån på lärplattformen

Näst intill alla elever får någon typ av information skickad till sig från lärare på lärplattformen. På Skola 1 får man för övrigt en hel del meddelanden eller information ifrån lärare och rektor med. “Andra” på Skola 1. 14 av de 16 som kryssat “Andra” på Skola 3 har syftat kansli / expedition.

Fråga 7. Vilka skickar DU information till?

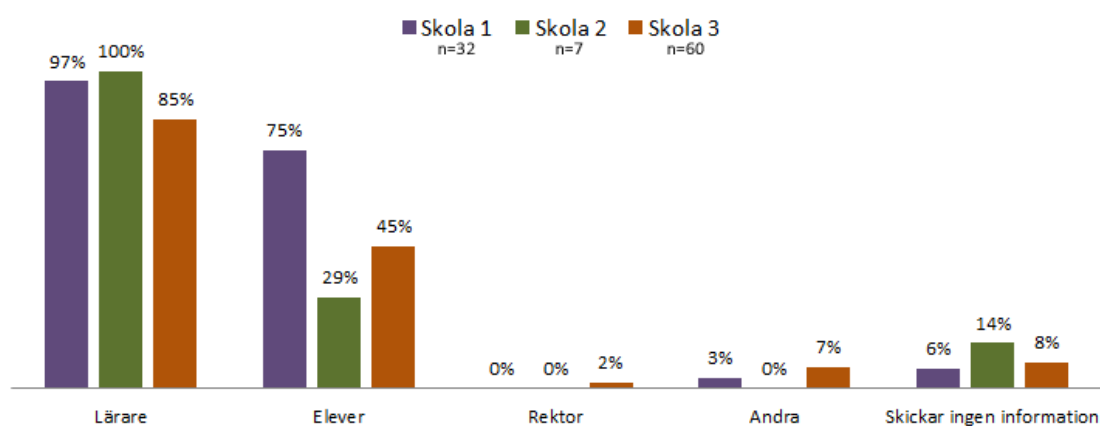

Fig. 7 – Vilka elever skickar information till på lärplattformen

Även detta var en flervalsfråga. Eleverna skickar E-post eller annan information till lärare i nästan lika stor utsträckning på de olika skolorna. Mycket av kommunikationen är även mellan eleverna. Samtliga “Andra” är kansli på Skola 3

Fråga 8. Vad använder DU lärplattformen till?

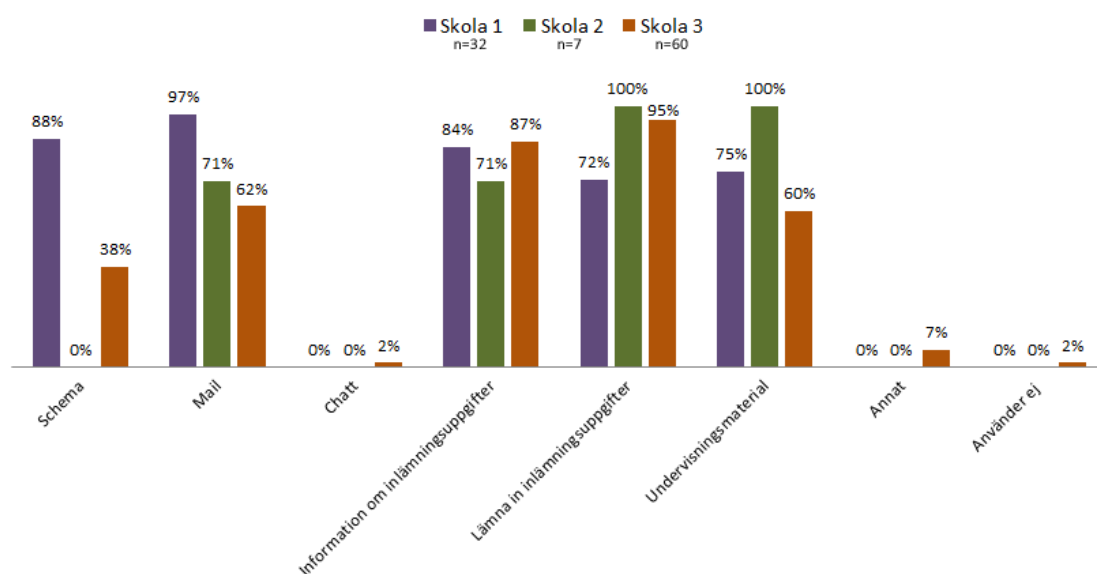

Fig. 8 – Lärplattformens användningsområden

Tydliga användningsområden är mail, information om - och inlämning av uppgifter. Man finner också undervisningsmaterial på samtliga läroplattformen. Och på Skola 1 använder även en stor del av eleverna lärplattformen för att se sitt schema. Chatt är näst intill obefintligt. En liten del av Skola 3 påstår sig inte använda lärplattformen alls. Av de fyra som kryssat i “Annat” på Skola 3 har två svarat “projektrum” och två “filförvaring”

Fråga 9. På vilka sätt når du enklast din lärare?

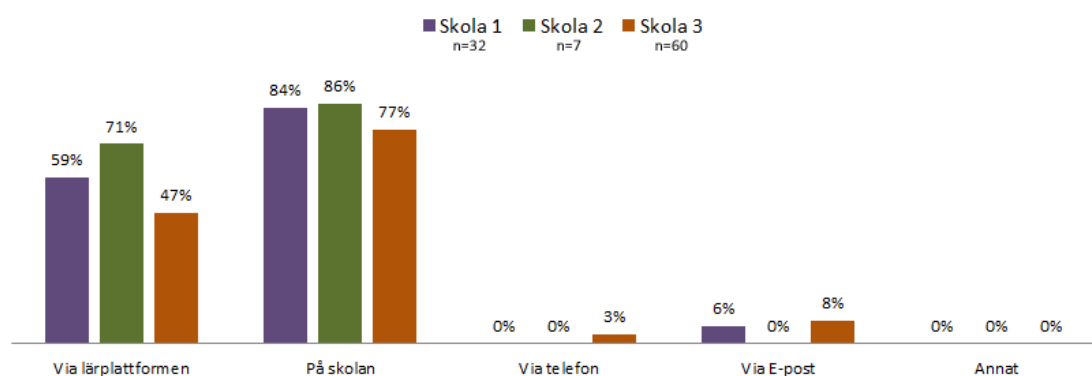

Fig. 9 – Elevernas uppfattning om hur de enklast når sin lärare

I enkäten ställdes detta som en envalsfråga. Nästan hälften valde dock att svara med fler än ett kryss. Vi har därför valt att presentera resultatet av den som en flervalsfråga då vi ändå finner resultatet vägvisande. Vad som går att utläsa ur diagrammet är att majoriteten av eleverna enklast når sina lärare direkt på skolan och drygt hälften anser att det är enkelt att nå läraren via lärplattformen. Telefon och E-post anses inte som det “enklaste” sättet att nå läraren.

Fråga 10. Får ni fortfarande någon typ av information på papper istället för via portalen? Om så är fallet, vad för någon?

Detta är en öppen fråga som ca hälften av eleverna svarat på. Vi ämnar inte göra någon bortfallsanalys, då svaren endast används som illustrerande exempel.

Exempel från Skola 1:

“Enstaka uppgifter vi gör på lektionerna”

“Vi brukar få uppgifter på papper som även finns på portalen”

“Ja, vi får det oavsett ifall det finns på portalen eller inte”

“Utskrivna papper i bl.a. matte, franska, engelska, filosofi”

På Skola 2 besvarades ej frågan.

Exempel från Skola 3 inkluderar: Uppgifter, läxor, studieplan, häften, instruktioner till skolarbeten,

inlämningsuppgifter, hemprov.

“Vi får allt på papper”

“Ja, det mesta. I uppskattningsvis 25% av fallen kommer det även på portalen, oftast för sent och på tok för sällan.”

7. Analys

Detta kapitel dedikerar vi till att sammanfatta vårt insamlade material och göra en analys av det, i syfte att skapa en bild av lärplattformens faktiska funktion på undersökta skolor, men även dess effekter på elever, lärare och personal. Vi vill även uppmärksamma att då en kvantitativa datamängden från Skola 2 är så pass låg blir den inte särskilt tillförlitlig. Detta gör att denna data först och främst nämns i anslutning med de andra skolornas resultat och vi kommer vara varsamma med att använda den i någon djupare analys om det inte råder 100% samstämmighet i en fråga.

7.1 Lärplattformens funktioner - Intervjuerna i kontext till enkäterna

7.1.1 E-post

E-post är den vanligaste formen av kommunikation på Skola 1. Den används både mellan elever och mellan lärare, samt däremellan. Detta bekräftar eleverna med att 97% använder lärplattformen till E-post. Denna siffra är 71% respektive 62% på de andra skolorna, vilket även reflekteras i lärarintervjuerna där (*Fig. 8*). E-post som kanal diskuteras inte lika utförligt. Det är också via E-post man föredrar att ta emot inlämningar på de skolor där alla elever har elevdatorer (Skola 1 och Skola 2).

Elever kommunicerar även mycket mellan varandra på lärplattformen. Detta uppger 75%, 29% resp. 45% (*Fig. 6 & 7*). Huruvida denna kommunikationen går via E-post eller exempelvis ett meddelarsystem går dock inte att uttyda ur vår statistik.

Kommunikationen med lärare verkar dock inte gå via E-post, endast 6%, 0% resp. 8% anser att det är det lättaste sättet att få kontakt med lärare (*fig. 9*).

7.1.2 Meddelandesystem

Skola 3 är den enda skolan som uttalar sig om att deras lärplattform har en integrerad kommunikationslösning, denna kallad meddelandesystem. Denna funktion är skapad för att snabbt kunna skicka ut meddelanden till en enskild person eller en hel grupp med mottagare. Meddelandesystemets huvudsakliga styrka som kommunikationskanal riskerar dock att gå förlorad om inte mottagaren är inne på portalen och redo att ta emot informationen. Om mottagaren inte vill ta emot något kan den helt enkelt undvika att göra detta genom selektiv passivitet.^{37 38}

Huruvida meddelandefunktionen används i den utsträckning det är tänkt kan debatteras. Jacob resonerade på följande vis om meddelandesystemet:

³⁷ Heide m.fl. (2005)

³⁸ Strid (1999)

“När det gäller It’s Learnings meddelandesystem så är mail mycket bättre, jag uppmanar dom alltid att använda mail därför att det finns olika filter i It’s Learning och det finns dessutom problem när man skickar en packad fil via It’s Learning till min mail.” (Jacob)

Denna uppmaning kan skicka en signal till eleverna att meddelandesystemet inte är användbart alls, vilket minskar trovärdigheten för att lärplattformen skall kunna användas som kommunikationsverktyg. En effekt av detta kan ses i enkäten, där Skola 3 är den skola där lägst antal elever (47%) anger att de lättast får tag i sin lärare via lärplattformen (Fig. 9). I kontrast till detta upplever 77% att det är lättast att leta upp läraren man söker på skolan. Skola 3 verkar således inte ha lyckats med att integrera lärplattformen eller mailen i den graden man önskat. Exempelvis anser hela 27% av eleverna att dom inte fick tillräcklig hjälp med att lära sig portalen när dom började på skolan (Fig. 5). I kombination med att lärarna fortfarande använder mycket stencilers kan detta göra att eleverna väljer att helt enkelt inte lägga ned lika mycket tid på lärplattformen som skolan vill.

7.1.3 Anslagstavla / Kursrum

Alla skolor har en funktion med en anslagstavla integrerad i sin lärplattform. Denna fungerar inte helt olikt en klassisk anslagstavla där information kan samlas på en och samma punkt. Då en anslagstavla på lärplattformen ofta har ett större antal funktioner har vi valt att behandla en i taget.

Först och främst finns nyhetsaspekten som vi tidigare nämnt, information läggs upp och kan sedan läsas av en större grupp människor. Denna funktion utnyttjar alla tre skolor i liknande utsträckning för kommunikation. En anslagstavla skapas för varje kurs, vi kallar detta för ett kursrum. I varje kursrum dyker endast information upp relaterad till det aktuella ämnet, vilket således förser lärplattformen med en effektiv informationsdelning och förebygger informationsöverflöd.³⁹ Om vi ser till elevernas faktiska användning av lärplattformen för att hämta information om inlämningsuppgifter (Fig. 8) ligger ingen skola under 70% vilket ändå får anses som bra. Vi kan även utläsa i Fig. 6 att över 95% av eleverna får information av lärare, vilket tyder på att elever inom just kursrummen enbart är mottagare av information, och att dom i stor utsträckning därför behöver befinna sig där informationen är. Mårten från Skola 2 beskriver det på följande vis:

“Där (‘kursytan’ / kursrummet) lägger vi ut information, behöver vi ha information som skall komma ut ja då finns den där. Och har man missat den så kan man inte direkt komma och gnälla heller för den har legat där.”

Även Kristoffer från Skola 3 är inne på samma spår:

“Vi förväntar ju oss att dom skall vara inne där aujour och kolla, men det är säkert... Ju mer man lägger ut där, ju mer man tvingar dom dit. Och säger att det finns ENDAST på It’s Learning då [...] Det är säkert något som ligger på oss också att vi skulle kunna betona det ännu hårdare... Om vi verkligen ville att dom skall.”

³⁹ Jacobsen & Thorsvik (2008)

Inom varje kursrum har eleverna även tillgång till studiematerial relaterat till kursen, lärare kan lägga upp övningsuppgifter inför prov, läxor eller rent av kurslitteratur. I Fig. 8 ser vi att 75% av eleverna på Skola 1, 100% av Skola 2 samt 60% av Skola 3 utnyttjar lärplattformen i detta syfte. Adam från Skola 1 berättade att det är på lärplattformen studiematerialet finns och att skolan inte har mycket böcker, vilket gör oss lite ställda till att 25% av svarande elever inte nyttjar den funktionen. För Skola 3, där alla elever inte har en skoldator, är den låga siffran inte lika överaskande, Kristoffer på Skola 3 uttryckte följande: *“Det mesta som jag lägger ut kommuniceras nog på något sätt på lektionerna också.”* vilket gör att vi snarare är förvånade över den då höga siffran 60%.

7.1.4 Uppgiftsuppladdning

I kontrast till lärarnas förmåga att förse eleverna med studiematerial via kursytor, finns det även en funktion där elever kan ladda upp sina färdiga arbeten eller uppgifter så att endast lärarna kan se materialet. I vilken utsträckning detta används kan dock diskuteras. Enligt eleverna används lärplattformen till uppgiftsuppladdning i relativt stor utsträckning: 72%, 100% resp. 95% (Fig. 8). Mest uppmärksammande här är Skola 3 på 95% då skolan annars använder en hel del stenciler. Larry ger oss dock en förklaring till detta under intervjun:

“Lärarna har lärt sig att det är jädrigt bra o få in uppgifter den vägen. Därför att då får du dom sorterade, om dom mejlar uppgifter till dig så får du dom huller om buller och så vidare, men om du lägger ut en uppgift på It's Learning och så du vill att dom skall svara där så hamnar ju den där, så... Så får du inte en massa oröra eller röra i allt ihop, så att de... sen en det ju o använda den väldigt mycket olika. En del lärare tycker att detta är jättebra, och använder den jättemycket. Och några få, jag skulle inte säga att det är många, använder den knappt alls.”

På Skola 1 däremot verkar det vara lite mer motsägelsefullt, 72% av eleverna uppger att dom använder lärplattformen till att ladda upp arbeten. Men som vi kan utläsa från Adams citat i resultatdelen kommer arbetena in främst via E-post. Vi förmodar således att inlämningsformen är upp till läraren för kursen och att det inte finns någon bestämd praxis. Som vi tidigare nämnt kan vi inte tyda något resultat från Skola 2 men Mårten från skolan berättade följande angående skolans metod för insamling:

“Sen används ju inlämningsmappen i olika omfattning eftersom att... Ja det är en mapp dit eleverna kan skicka dokument som ingen av dom andra eleverna ser, men vi lärare ser. Men urkund är inte knutet till det till exempel, så många till exempel tar ju in det mailvägen då istället för att få det genom Urkund. Då man har mer uppsatsskrivning och den typen av uppgifter.”

Även här kan vi alltså konstatera att det är ett beslut som läraren vanligtvis tar. Då Urkund är ett verktyg som motverkar plagiat är det inte helt uteslutet att lärarna föredrar denna metod även om det som Larry beskrev, blir lite mer röra i alltihop.

7.1.5 Läromedel

Trots att de intervjuade lärarna talar varmt om digitala läromedel och att fördelar med att spara papper nämns på Skola 1, svarar eleverna att de fortfarande får stenciler och uppgifter på papper i vissa ämnen. Niklas pratar om ett 65% / 35% förhållande och anspelar således på att traditionell litteratur kanske fortfarande har en stor plats i den svenska skolan. Även Adam tar upp böcker och nämner precis som Niklas att böckerna har en självklar plats i svenska såväl som matte. Skola 2 arbetar mot en helt pappersfri miljö, men detta är svårare att bekräfta eller dementera från elevernas perspektiv då vi ej har material nog. Mårten från Skola 2 resonerar på följande vis:

“Det handlar ju också om att redskapet skall nyttjas, och framförallt så är det ju en miljöbesparing att faktiskt inte dela ut papper hur som helst.”

Han medger även att traditionell kurslitteratur finns kvar i speciella fall, och precis som med Skola 1 är det främst på språklektionerna.

“Språklärarna kör ju ganska mycket böcker, men annars är det inte jättemycket den vägen. Sen finns det ju mycket digitala böcker som vi har också då, till exempel i LAN-Kurser och digitala nätverk och lite sådana.”

Skola 3 skiljer sig här lite från dom andra, då allt delas ut på papper. Detta är en självklar följd utav att alla elever inte heller har datorer i den utsträckning som på Skola 1 och 2. Datorsalar leder till att eleverna utan skoldator inte själva fritt kan reglera den tid dom spenderar vid en dator. Om det finns något på lärplattformen som eleverna inte tilldelas av lärarna måste dom således gå till en datorsal och skriva ut det material dom behöver.

7.1.6 Schema, Elevdokumentationssystem (EDS) och Närvaro

Samtliga skolor använder sig utav ett externt system för att rapportera närvaro och betyg. Till skillnad från lärplattformen så är detta systemet tillgängligt för föräldrar till eleverna (förutsatt att eleverna är under 18). Att föräldrarna har insyn är önskvärt hos samtliga skolor och många av lärarna har kommenterat att de inte vet varför föräldrarna inte har tillgång till lärplattformen med. En av lärarna på Skola 1 ger oss dock en hint om varför det ligger till så: Elever kan ibland använda sin skolmail privat och därmed ha känsliga saker där. Skulle man begränsa mailen till att endast användas till skolrelaterat arbete skulle elever med stor sannolikhet inte besöka den lika ofta. En annan lärare kommenterar dock att elevmail är en arbetsmail och skall användas som en sådan.

Vad gäller schemafunktionen i lärplattformen så använder sig Skola 1 denna för att både lägga och distribuera scheman till elever. Detta återspeglar sig i att 88% av eleverna svarar att de använder läroplattformen för att kolla schemat. Skola 2 uttalar sig inte om detta, men Skola 3 finner att schemafunktionen på deras lärplattform inte är tillräcklig och använder sig därmed av ett annat system.

“Det skulle också kunna ligga där då egentligen [...] It's Learning... Jag vet inte om dom har det... Kanske dom har nu, jag litar inte riktigt på det heller. Utan då tycker jag Novaschemas är överlägset på schemasidan då.” (Larry)

Endast 38% av eleverna på skolan svarar att de använder lärplattformen för att se sitt schema. Denna skillnad i siffror mellan Skola 1 och 3 kan antingen bero på att eleverna på Skola 3 missuppfattat frågan, då schemat inte ligger i lärplattformen utan snarare länkat därifrån, alternativt besöker elever inte schemat lika ofta på Skola 3, då alla inte har elevdatorer.

7.1.7 Enkäter

I många lärplattformar finns det också möjlighet att göra enkäter. Det är en möjlighet för ledningen att göra utvärderingar och kartlägga behov.⁴⁰ Denna funktionen påtalas endast på Skola 3, med syftet bl.a. att få inblick i hur klasser fungerar och eventuellt upptäcka mobbning. En lärare gör även sina kursutvärderingar via den. Studierektorn kommenterar dock att verktyget inte är helt tillfredsställande, det går inte att skicka ut enkät till hela skolan och sen se statistik över vilken klass som svarat vad. I sådana fall får man skicka ut enkäter till varje enskilda klass.

7.2 Engagemang, behov och framtid

7.2.1 Lärarens engagemang

På skolor där inga – eller delar av eleverna har elevdatorer, såsom på Skola 3, tycks det vara mycket av lärarnas egna engagemang som styr hur väl lärplattformen integreras i arbetet. Där den inte behövs skall den heller inte tvingas in. Den är ett hjälpmedel och ett verktyg, precis som ett papper och en penna. Jacob, som tycks vara den mest engagerade av de intervjuade på Skola 3, lyfter fram att för att få en fungerande integrering av datorn krävs det fortbildning för alla lärare och en plan på hur den faktiskt skall användas. Man skall dock akta sig för att tro att datorn i skolan har ett egenvärde i sig.

7.2.2 Behövs en-till-en?

I Skola 1 och 2 där datorn är så pass integrerad har lärarna svårt att se hur saker skulle ha fungerat utan den. Man kan tala om att själva konceptet med skolan är byggt kring datorn och framförallt lärplattformen, då det är där stora mängder av läromedel finns och en stor del av kommunikationen äger rum. Utan en-till-en är lärplattformen endast en samlingsplats för information för användaren vid enskilda tillfällen. Med en-till-en kan lärplattformen lyftas till en helt nytt plan, kommunikation introduceras på ett helt annorlunda sätt när eleverna har en egen dator. Fler kanaler öppnas och kan användas mer frekvent än innan, kommunikationen blir dessutom snabbare och får ett större omfång än vad den hade haft annars. Den ökade interaktionstiden gör att fler användbara funktioner som exempelvis schema kan användas.

En-till-en är således inte ett behov i det avseendet att alla elever måste ha en dator, däremot så kan den ge lärplattformen med en helt ny relevans för skolan. Om det utförs

⁴⁰ Spetz (2007)

efter ett tydligt praxis kan det förenkla många aspekter av både elevernas och lärarnas arbete.

7.2.3 Molnet

Vid en första blick över hur väl lärplattformen i integrerad i skolan kan det påstås att Skola 1 och Skola 2 ligger snäppet före Skola 3, papper och kurslitteratur har i mycket större omfattning avskaffats och signalerna från lärarna är lite mer åt det entusiastiska hållet. Trots detta är det just Skola 1 och Skola 2 som nu väljer att migrera till molnet.

Molnet innebär att all information lagras på Internet istället för lokalt, för åtkomst vid vilken Internetansluten dator som helst. Fördelarna kan vara flera men vi vill inleda med att låta lärarna från Skola 1 och Skola 2 berätta hur dom ser på saken.

“Det blir ju Internetbaserat och jag tror både det blir bättre och billigare. Lättare att hantera tror jag. För det blir ju... det är inte så jätteofta det är strul med just porten, men jag menar det kan ju hända saker.” (Niklas, Skola 1)

“IT-strategin är ju att porten skall upp på molnet och att all IT skall upp dit, inklusive EDS, och mail och rubbet. [...] Vinsterna eller förlusterna har inte publicerats än så ingen dragning om, varför gör vi det eller hur mycket vi tjänar på det, eller hur mycket vi förlorar på det.” (Adam, Skola 1)

“Ja och det är ju så att eleverna har ju en vana med Google, [...] Men själva strukturen och hur saker och ting är uppdelat det har vi redan fått med, det kan dom redan. Så jag tror det finns vissa fördelar att man faktiskt nyttjar det, då slipper ju vi lära ut ett nytt system.” (Mårten, Skola 2)

Vilket system Skola 1 har valt som molntjänst är oklart, men Skola 2 som valt *Google Apps* ser enbart fördelar, främst på grund av att eleverna känner igen Googles produkter så väl att behovet av introduktion och inläring minskar. Behovet för skolan av att driva egna servrar eller betala någon att göra försvinner och gör troligtvis att flytten även är en ekonomiskt sund idé.

8. Slutsatser

8.1 Kommunikationen på lärplattformen

Lärplattformar, som vi kan se både i resultat- och analysdelarna, nyttjas litet annorlunda beroende på skola och framförallt lärarnas inställning till verktyget. Kommunikationskanalerna därinom populeras av en stor mängd information och uppdelningen av kanaler är inte alltid tydlig, då samma typ av information kan flöda genom flera olika kanaler. Det finns inte en optimal kanal för en viss typ av meddelade, något som illustreras av hur rutinerna kunde skilja sig för exempelvis uppgiftsinlämning mellan lärare; lärarna är relativt fria i sin roll och kan välja att samla in informationen hur de önskar, det är helt upp till individens kommunikationsfärdigheter. En risk med detta är dock att det kan leda till förvirring när olika lärare har olika preferenser.

Tillgänglighet är ett nyckelord för att kommunikation via en lärplattform skall fungera. Den är ett utmärkt verktyg, förutsatt att eleverna är där och villiga att ta emot, vilket dom kanske inte alltid är. Detta märks också i sättet som elever enklast når lärare: Direkt på skolan, trots bekvämligheten som lärplattformen medför.

Någon form av enhetlighet i exakt vilken information som färdas på lärplattformen finns inte, då denna varierar mellan skolor. Men generellt kan man säga att det mestadels är undervisningsmaterial, E-post och inlämningsuppgifter.

Lärare och skolläda tycks ha möjlighet att agera sändare i alla kanaler och har möjlighet att kommunicera både med enstaka eller elever eller hela grupper, men eleverna har inte alltid samma möjligheter. Eleverna har möjlighet till interpersonell kommunikation med lärare och varandra, men kan endast agera mottagare när de hämtar information från ett kursrum. Kommunikationens struktur påminner inte helt överraskande starkt om den man finner i det traditionella klassrummet: Ordväxling sker fritt mellan lärare och elev, men mycket av kommunikationen som sker förmedlar läraren till hela klassen, dock med möjlighet för feedback.

8.2 Lärplattformens funktion

Det har visat sig att det ofta är de individuella lärarnas datorvana eller kunskap som styr hur mycket datorn och lärplattformen integreras i undervisningen.

En förutsättning för att lärplattformen skall kunna användas för informationshantering av läromedel är dock att den finns lättillgänglig för eleverna, oavsett om det är via egna datorer eller i datorsalar. En ambition finns om att gå mot en papperslös skola, men detta efterlevs inte alltid om det inte finns klara direktiv från ledningens sida eller en organisationskultur där det hör till det självklara att lägga upp allt material och kommunicera via plattformen.

Böcker används fortfarande i stor utsträckning och det ser inte ut som att de kommer försvinna ur vissa skolämnen det närmaste taget. Detta gäller framförallt de klassiska

skolämnen inom NO och SO samt moderna språk, där litteraturen fortfarande är aktuell efter flera år på nacken. Vad som uppdateras och läggs upp på lärplattformarna är sådant som inlämningsuppgifter eller "färsk" information inom ämnet. Sådant som tidigare (och i viss mån fortfarande) delas ut på stenciler. Det går därför varken att tala om lärplattformen som ett substitut till böcker eller någon ny typ av komplement till dem. Det är helt enkelt stencilen som har blivit digital.

Vi kan se tendenser till Spetz tankar om att lärplattformen som en förlängning av den egna datorn⁴¹; den möjliggör något utöver datorn som ordbehandlare och datalagare.

8.3 Användarnas åsikter om lärplattformen

Man skulle egentligen kunna vända på frågan om lärplattformen uppfyller skolans krav, och istället fråga sig: *Uppfyller skolan de kriterier som krävs för att kunna använda en lärplattform effektivt?* Vad gäller utbildning, integrering av dator i undervisning och användandet av pappersstenciler, skulle vi svara att skolan generellt kan bli bättre.

Det finns en positiv inställning till lärplattformen, men inte en enda respondent använder allt som erbjuds. Det var stundtals svårt att förstå det resonemang som finns kring lärplattformar, det var självklart att det var något positivt, och lika självklart var det att datorer var ett utmärkt verktyg. Men att utnyttja dom kommunikativa fördelarna till fullo var det ingen som gjorde.

Enkäterna ger oss inte svar på vad eleverna *tycker* om plattformen, mer än att den för de flesta är lätt att använda. Det är dock näst intill ingen som uppger att de inte använder sig av plattformen och således får vi konstatera att den åtminstone är delvis integrerad i verksamheten, men inte i den utsträckningen som den skulle kunna vara. Funktionsmässigt anses det inte finnas mycket som saknas, men önskningar finns om att integrera andra system som används, såsom schema och närvarorapportering.

Den största fördelen med lärplattformar på skolor med en-till-en är att den samlar flera kanaler inom sig, vilket centraliserar informationen och gör den lättillgänglig. Den största nackdelen är dock att lärare och elever måste välja vilken kanal som skall användas till vad. Återigen är detta en fråga om en enskild lärares individuella preferens.

⁴¹ Spetz (2007)

9 Slutdiskussion

9.1 Metoddiskussion

Efter vår empiriska insamling har vi upptäckt att ett fåtal av våra operationella indikatorer inte visat sig vara till nytta för vår undersökning. Vår operationalisering var således inte optimal. Faktumet att vi konsekvent genomförde alla enkäter och intervjuer utifrån samma intervjuguide och enkäter gör att vi systematiskt gjort fel under vår insamlingstid, något som kan sänka vår begreppsvaliditet.

I och med att enkäterna lämnades ut i samband med intervjuerna hade enkäterna inte utformats för att jämföras med intervjupersonernas svar. Intervjuerna gav oss en inblick i inte bara vad som hade varit relevant att fråga om i enkäterna, utan även vad vi kunde ha frågat om i tidigare intervjuer. Alla våra frågor kretsade kring uttrycket *portal*, och inte *lärplattform* som lärare refererade till ute på skolorna. Hade vi haft den insyn vi nu har i det hela så hade frågorna formulerats helt annorlunda och vi hade fokuserat på E-post, meddelarsystem, anslagstavla, kursytor och informationshantering på ett helt annat sätt än vad som gjordes vid starten av denna studie.

En förstudie hade alltså varit att rekommendera, alternativt att enkäterna delades ut vid ett senare tillfälle. Dessa insikter fick vi dock först när intervjuerna transkriberats och arbetet med analysmatris påbörjats, dvs. långt in i arbetets gång. Att hinna med en optimal arbetsgång, dvs. med förstudie eller senarelagda enkäter hade därför inte rymts inom arbetets 10 veckor. Vi är redan nu tacksamma över den tid skolorna har gett oss för att besöka dem, och att kräva att få komma och besöka en andra gång hade förmodligen försvårat kontakten med skolorna ytterligare, då vi redan nu haft flera som tackat nej p.g.a. tidsbrist.

Trots dessa missar anser vi att vi har tillräckligt med korrekta operationaliseringar för att kunna besvara våra frågeställningar, vilket gör att begreppsvaliditeten uppnår en rimlig nivå.

9.2 Förslag till vidare forskning

Som vi upptäckt under arbetets gång är nu två av skolorna på väg att flytta upp sin lärplattform på *molnet*. En uppföljande studie av övergången till en molnbaserad plattform känns därför väl motiverad. Forskning på detta området skulle kunna belysa ytterligare möjligheter med en-till-en-satsningar.

Studier skulle bl.a. kunna handla om huruvida förväntningar man haft om molnet införlivar sig, om den har ersatt en lokal lärplattform helt och om det är ytterligare ett motiv för en en-till-en-satsning.

9.3 Rekommendation till skolor som överväger att satsa på en-till-en

Att satsa på en-till-en kräver ett stort engagemang och stora investeringar. Om ett satsning av denna skalan skall göras är det viktigt att inte bara koncentrera sig på problematik som berör det tekniska användandet av datorer, utan att snarare försöka se helheten. En lärplattform kan fungera som en mittpunkt och lagringsstation där elever och lärare kan placera sin information vid specifika tillfällen, eller så kan den fungera som en mötesplats där elever, lärare och skolledning tillsammans kan interagera med varandra.

Det vi framförallt vill poängtera är att det måste finnas tydliga riktlinjer för vad som skall finnas och på vilken plats. Det är även viktigt att den informationen som flyttar till plattformen finns endast där, ledning och lärare måste vara konsekventa i sitt agerande.

Molnet är en intressant upptäckt vi gjorde under arbetets gång som två av tre skolor håller på att migrera till, trots att dom inte har något större missnöje med sin lösning. En logisk startpunkt om man vill ta ett första steg mot en fullvärdig en-till-en-satsning skulle därför vara att undersöka möjligheterna att utnyttja en molnbaserad plattform i samband med detta.

10. Referenser

- Bastøe, Per Øyvind & Dahl, Kjell (1996) *Organisationsutveckling i offentlig verksamhet*. Lund: Utbildningshuset/Studentlitteratur
- Bruzelius, Lars H & Skärvad, Per-Hugo (2004) *Integrerad Organisationslära*. Lund: Studentlitteratur
- Dimbleby, Richard & Burton, Graeme (1999) *Kommunikation är mer än ord*. Lund: Studentlitteratur
- Dunkels, Elza (2009) *Vad gör unga på nätet?* Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik & Wägnerud, Lena (2007) *Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik AB.
- Heide, Mats; Jacobsson, Catrin & Simonsson, Charlotte (2005) *Kommunikation & organisation*. Upplaga 1:3. Malmö: Liber
- Jacobsen, Dag I. & Thorsvik, Jan (2008) *Hur moderna organisationer fungerar*. Lund: Studentlitteratur
- Landqvist & Stenmark (2006) Portal Information Integration and Ownership misfits: A Case Study in a Tourism Setting. *Proceedings of the 39th Hawaii International Conference on System Sciences – 2006*.
- Lantz Friedrich, Annika (2008) *Intervjumetodik, kvalitativa analyser och rapportering av kvalitativa undersökningar*. Uppsala: Institutionen för psykologi.
- Rosenberg, Marc J. (2001) *E-Learning, Strategies for delivering knowledge in the digital age*. New York: Mgraw-Hill Professional
- Strid, Jan (1999) *Internkommunikation inom organisationer, företag och myndigheter*. Lund: Studentlitteratur
- Spetz, Marie (2007) *Lyckas med Lärplattformen, Nya verktyg - nya möjligheter* Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Svedberg, Lars (2007) *Gruppsykologi : om grupper, organisationer och ledarskap* Lund: Studentlitteratur
- Trost, Jan & Hultåker, Oscar (2007) *Enkätboken* Lund: Studentlitteratur

Bilaga 1: Enkät

Enkät angående skolportaler

1. Hur ofta besöker du portalen?

Aldrig	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Dagligen	Flera ggr om dagen
☐	☐	☐	☐	☐

2. Besöker du portalen på andra datorer än din skoldator? (exempelvis hemdator)

- Ja
- Nej
- Använder ej portalen

3. Hur enkelt är det att använda portalen?

Enkelt	Ganska enkelt	Lagom	Ganska svårt	Svårt
☐	☐	☐	☐	☐

4. Fick ni någon introduktion till hur portalen fungerade i början?

Muntlig genomgång	Skriftliga instruktioner	Både och	Nej, inget av dem
☐	☐	☐	☐

5. Kände du att du fick tillräckligt med hjälp att lära dig använda portalen i början?

- Ja
- Nej

6. Vilka får du information ifrån på portalen?

Exempelvis mail, meddelanden, schemaändringar och uppgifter. (Du får välja flera)

- Lärare
- Andra elever
- Rektor
- Annan personal: _____
- Får ingen information

Glöm inte baksidan!

7. Vilka skickar DU information till? (Du får välja flera)

- Lärare
- Andra elever
- Rektor
- Annan personal: _____
- Skickar inget

8. Vad använder DU portalen till? (Du får välja flera)

- Schema
- Mail
- Chatt
- Information om inlämningsuppgifter
- Lämna in inlämningsuppgifter
- Undervisningsmaterial (exempelvis artiklar eller annat läromaterial)
- Annat: _____
- Jag använder inte portalen

**9. Får ni fortfarande någon typ av information på papper istället för via portalen?
Om så är fallet, vad för någon?**

10. På vilket sätt når du enklast din lärare?

- Via portalen
- På skolan
- Via telefon
- Via email (ej via portalen)
- Annat: _____

Tack för din medverkan!

Bilaga 2: Intervjuguide

Allmänna frågor om läraren samt datorn i skolan, som syftar till att få bakgrundskunskap och eventuella variabler som kan vara intressanta i vårt resultat

- Hur länge har du arbetat som lärare?
- Har du fått någon form av IT-utbildning?
- Hur omfattande kunskap anser du att du har om datorer?
- Tillhandahåller skolan fortbildning när det exempelvis kommer nya tekniska lösningar?
- Hur väl är datorn integrerad i skolans verksamhet?
- Tycker du att datorn har en självklar plats i skolan?
- Hur mycket använder du datorn i ditt arbete?

Om skolportalen

- Vad används skolportalen till?
- Finns det någon typ av läroresurser tillgängliga på portalen, eller är den endast ämnad för kommunikation?
- Hur använder du själv portalen?
- Vilka får använda portalen? Vilka kan man nå genom den?
- Hur ofta kollar du portalen? Tillräckligt?
- Hur ofta kollar eleverna portalen? Tillräckligt?
- Använder anställda portalen mer eller mindre än dig?

Om kommunikation

- Vilka får du information ifrån, och vilka skickar du till via portalen?
- Vilka grupper kommunicerar du mest med genom portalen?
- Finns det någon typ av hierarki inom portalen?
- Vilken typ av information förmedlar du via portalen?
- Vilken typ av information mottar du via portalen?
- Finns det någon typ av information du endast förmedlar via portalen och ej IRL?
- Finns det någon grupp som exkluderas helt från kommunikation via portalen?

Åsikter

- Anser du att portalen har någon/några större brister? Utveckla?
- Är portalen det bästa sättet att nå eleverna? Eller finns det bättre kanaler?

Bilaga 3: Intervjumatris

Intervjupersonens IT-kunskap	Skola 1 - Niklas God datorvana vad gäller "day-to-day-business"	Skola 1 - Adam Känner sig ganska säker, har läst Grafisk design men ingen formell utbildning	Skola 2 - Märten Gediget omfattande datorkunskap	Skola 3 - LARRY Inte så stor datorkunighet. Datorlära för övrigt till på skolan om det är problem.	Skola 3 - Kristoffer Klart det enklaste, word, excel och PP. Har ingen utbildning	Skola 3 - Jacob "Monumental"
Hur ofta använder personen lärplattformen?	Besöker den 4-5 ggr per dag. Anser att det är tillräckligt. Det kan bli fler besök på EDS en om man har massor med PH-samtal	Generellt runt 10 ggr per dag men det kan variera.	Minst en gång per dag, förmodligen betydligt fler	5-10 ggr per dag, oftast för att lägga in saker	Någon gång om dagen, ofta flera.	"Alltid"
(Mail) Vilka skickar du till?	Elever, kollegor	Föräldrar, elever, kollegor	Elever individuellt, föräldrar	primärt elever	Ledning, kollegor och elever - alltid via lärplattformen för eleverna.	Elever, Lärare
(Mail) Vad skickar du?	(elever) Info om deadlines, det brukar ej stå med i uppgifterna på lärplattformen av återanvändbarhetsskal. (elever) Allmän info, plats, tider, sådant som tidigare var muntligt eller på siendl. (kollegor) Info om fika, mötesflytt, hjälp, schemaförändringar (kollegor) vid känslig info, bestämma tid för möte och ta det muntligt	Endast arbetsrelaterat - information/påminnelser, uppgifter, IG-varningar till elever, information till föräldrar, information om allt möjligt från sjuknämningar till mötestider med kollegor	-	skickar massmail till elever t ex. i specifika kurser	Feedback på projekt, ibland påminnelser till elever.	-
(Mail) Vilka tar du emot ifrån?	Elever, kollegor chef, administrativ personal	Föräldrar, elever, kollegor	Elever	elever och lärare	Ledning, kollegor och elever	Elever
(Mail) Vad tar du emot?	(elever) inlämning av uppgifter, frågor, förvarro (kollegor, chef, administrativ personal) "Information"	Föräldrars frågor och sjuknämningar, från elever är det oftast beklagande mail "kom inte därför att" eller "gjorde det och det" men även uppgiftsinlämning. Från kollegor är det mötestider, agendor osv. - Mail i kombination med papper, anser dock han är det bästa sättet att undvika kommunikationsbrist	Inlämningsuppgifter, via Urkund	Får massmail ämnade för en kurs, då han ligger med i alla kurser	-	-
(Mail) Effektivitet	Viktigaste redskap man har för kontakt med elever mellan lektionspass och PH-samtal	"Viktigaste kommunikationskanalen för mig med föräldrarna det är ju mailen, uteslutande så."	Föräldrar kollar inte mailen så jätteofta så då är telefon effektivare. Beror på hur pass allvarligt det är och hur snabbt det måste nu dem	-	-	Det uppenbara direkta kommunikationsverktyget. Man får tänka efter lite innan man skriver.
(Mail) Rackvidd	En ironi i att man utgår från att alla kollar sin mail och ger feedback att man tagit emot det, men så gör man det kanske inte själv. En brist kontra att tala med någon öga mot öga	Alla elever kanske inte kollar mailen trots att dom godkände konceptet när dom började på skolan, och missar därför information.	-	Eleverna förväntas vara inne där ajour och kolla. Men han tycker det är lättare med papper till vissa, det borde betonas hårdare att vissa saker bara ligger på plattformen.	Eleverna uppmannas att alltid använda mail då lärplattformens meddelandesystem inte är bra och att det finns filter som ställer till problem via lärplattformen.	-
(Mail) Övrigt	Skall ej användas som privat mail, men eleverna tycks i vissa fall inte ha fattat det.	Hade föräldrarna haft tillgång till EDS-systemet så hade dom inte haft lika mycket frågor om sina barns betyg eller närvaro, i teorin gör han således samma jobb två gånger trots att han i teorin inte skulle behöva göra det.	Elever, som individ till grupp	primärt elever, men t ex. protokoll läggs upp i "lärarrummet" till lärare	Det mesta som skickas ut kommuniceras även på lektionerna	-
(Lärplattformen) Vilka skickar du till?	primärt elever	Elever genom EDS, elever kan hitta uppgifter, lektionspass mm.	Information, lägga ut uppgifter på "kursytor". Normalt sett är detta som pdf'er och aldrig på papper	Kontaktar lärare via plattformen	Elever, skolledare, kollegor	Elever, lärare
(Lärplattformen) Vad skickar / lägger du upp?	(lärare) Arbetsgångar, dvs. schema för kurser (elever) Uppgifter (administrativ) Bokningslistor för projektorer och salar	Studiematerial, Närvaro, Betyg, kommentarer	Information till elever om exempelvis en exkursion, allmän information relaterad till kurserna, uppgifter inför prov.	Information till elever om exempelvis en exkursion, allmän information relaterad till kurserna, uppgifter inför prov.	Skolokument, filer som eleverna skall ha tillgång till, som anslagstavla.	-

(Lärplattformen) Vilka tar du emot från?	Skola 1 - Niklas	Skola 1 - Adam	Skola 2 - Märten Tar inte emot någon "information" på lärplattformen, bortsett från kalendariet som kan ses som input	Skola 3 - Larry	Skola 3 - Kristoffer Ledning, kollegor, elever	Skola 3 - Jacob Lärare
(Lärplattformen) Vad tar du emot / tar del av?	-	-	Elevinlämningar undantaget Elevinlämningar, dock så är inlämning via mail att föredra. På plattformen hamnar allt i en mapp, ett berg med dokument. Ser fram emot google apps Otroligt effektivt förutsatt att mottagaren är där och villig att ta emot. Det är tråkigt för elever att besöka en yta som inte uppdateras, därför försöker vi uppdatera så mycket som möjligt	Kollar om det skrivits saker om enstaka elever relaterad till undervisningen, om kriterier uppfylls Bra när man skall nå många elever samtidigt, men inte nödvändigtvis 100% När infor 60-70% brukar det sprida sig till resten	Elever skickar uppgifter, loggböcker och kursutvärderingar. Det finns diskussionsforum för lärare där man kan ta del av mötesprotokoll. Anser att användningen är väldigt ojämn och uppger att han förmedlar all information verbalt eller på papper utöver lärplattformen.	Information om andra elever från lärare.
(Lärplattformen) Effektivitet	Basta sättet att nå elever med uppgifter när de är vana vid systemet	-	-	-	-	Anser att lärplattformen är en dyr anslagsstava och att den lätt skulle kunna ersättas av gratis alternativ. Det finns en "deniability" i lärplattformen, om det är information dom vill ha så får dom den. Men den är även en inbyggd ursäkt för att inte ha tagit del av något. Varierande från elev till elev, vad dom har blivit tillsagda och vad dom känner för
(Lärplattformen) Räckvidd	Möjlighet att ha tillgång till det var du än befinner dig, om du har Internet	Föräldrarna har inte tillgång till lärplattformen vilket minskar räckvidden, han berättar att föräldrar på grundskolan obligatoriskt måste visa att dom kan systemet. Åkomst till lärplattformen är möjlig oavsett vart man befinner sig så länge man har en uppkoppling. Distansarbete är fullt möjligt av denna anledning.	Man springer ibland på varandra	Alla elever loggar kanske inte så ofta som det behövs	Det är relativt inkonsekvent hur mycket både elever och lärare är inloggade.	Lärartaget har en facebook "avatar" för att eleverna kollar facebook mer än ifs learning.
(Annat) Vilka skickar du till?	papper till elever	En kontrollerad pappersmängd delas ut till elever stundals och brev skickas till föräldrar i kombination med telefon och mail för att dom inte skall missa viktig information.	Delar aldrig ut saker på papper	Delar aldrig ut något på papper själva. Kalendariet varje termin till lärare, that's it Kommunikation med kansliet sker till stor del muntligt Kommunikation sker även via TV-skärmar	Han hanterar en hel del stencilier och då främst till elever.	Stencilier, papper för att få ut information under lektionerna är inte ovanligt.
(Annat) Vad skickar du?	(elever, pappersform) om någon vill ha något från lärplattformen utskrivet eller om det skett ändringar i uppgiften	IG-varningar främst. Information om uppgifter.	-	-	-	Lärarna har ett facebook konto där dom lägger ut relevant info.
(Annat) Vilka tar du emot ifrån?	(muntligt) Känslig info	-	"Postfacken där nere är ju mer för syns skull än att de faktiskt används... näst intill"	-	-	Information
(Annat) Vad tar du emot?	Papper ligger kvar i salarna, så det är inte mer relevant än lärplattformen, men det är bra som en dubbel säkerhet	Bra komplement till övriga kanaler.	Det finns ingen optimal kommunikationsform i sig. Det handlar om att dra nytta av olika kommunikationssätt Det finns ambitioner på att knyta ihop sociala nätverk med Google Apps Viktigt många elever är otroligt aktiva på Facebook och man når de väldigt enkelt där. Ju fler sätt att kommunicera samma sak till eleverna desto större sannolikhet då att mottagaren faktiskt tar till sig informationen	-	-	Ang facebook "Det är ju då bättre alltså än lärplattformen..."
(Annat) Räckvidd	-	Kan vara bristfällig för elever då det enbart blir "ett papper i mängden" eller att dom glömmer av vad som sades vid verbal kommunikation	-	-	-	-

Lärmedel på lärlplattformen kontra klassiska böcker och stencilar?	Skola 1 - Niklas ca 35% ligger på lärlplattformen, varierar på kurs. Om det bara är 3-4 sidor från en bok, finns det hopskrivet och upplagt. Det är dock jobbigare att läsa längre texter på en datorskärm. Endast via sina barn, vet inte varför det är så. Det är en sak när elever fyller 18, men innan dess finns det ingen anledning till att föräldrarna inte skall ha det. Föräldrar har dock tillgång till närvarosystem.	Skola 1 - Adam Större delen av materialet finns på lärlplattformen, böcker kan vara ett komplement i Engelskan men är inte den huvudsakliga källan. Endast via barnen, ingen aning om varför. Drar jämförelser till grundskolan där föräldrar har mycket bättre tillgång och gillar självtransparens som det finns möjlighet till genom systemet.	Skola 2 - Märten Används som länksamlingar, ammars är det böcker som gäller. Finns möjlighet att lägga upp artiklar. LAN-kurser har dock digitala böcker.	Skola 3 - Larry Endast via barn, medvetet val. Skickar istället mail till föräldrar. De har dock tillgång till närvaro och betyg	Skola 3 - Kristoffer Tillgång till närvaro och betyg, inte lärlplattformen.	Skola 3 - Jacob
Föräldratillgång?	Blancat, de flesta mailen rör verksamheten, så då blir det formellt men inte extremt formellt. Vad gäller elever så är det ofta ganska korta frågor, med korta svar, så det finns inte plats för att vara varken formell eller informell. Alla har inte tid att uppdatera lärlplattformen med färskt material inom sin tjänst.	Alltid formell till föräldrarna Lite mer informellt till eleverna men det beror på tillfälle.	Endast via barn, medvetet val. Skickar istället mail till föräldrar. De har dock tillgång till närvaro och betyg	Endast via barnen, mail till föräldrar. Föräldrarna har tillgång till externt system för att se närvaro och betyg.	Tillgång till närvaro och betyg, inte lärlplattformen.	
Formell / ickeformell kommunikation?	Finns en policy för vad som skall mailas, har tidvis varit irrelevant info som gått ut till alla. Kan bli jobbigt att sälla	Tid finns inte alltså till att uppdatera uppgifter på lärlplattformen och han anser att tid borde avsättas för detta, EDS-systemet tar mycket tid att skriva på då det skall vara anpassat till varje elev, kan bli ett dubbelt arbete då föräldrarna inte kan läsa EDS och ställer liknande frågor som han då måste motivera igen.	Har tack vare sin position tillgång till alla kurser på lärlplattformen, har flera hundra som kommer upp och det kan vara lite jobbigt. Får alla massmail som går ut till alla elever för en specifik kurs Ingen skillnad mellan de som har elevdatorer på skolan och inte Lärlplattformen ses som ett system som skall användas utanför skolan. Dataelever kan dock få uppgifter där att arbeta med under lektioner "Du kan inte göra uppgifter och lägga ut det på lärlplattformen så att NV-elever kan arbeta med det på lektioner" "Det finns ingen anledning till att eleverna skulle ha en PC bara för att nå lärlplattformen" Finns inte behov för samhall och natur. Man märker dock trycker på datorsalarna, men det är inte just pga lärlplattformen. Ser inte behovet idag, men det kan mycket väl uppkomma	Det är upp till läraren och hur denna gör första inlägget, men även vilken grupp det kommuniceras med. Ingen större skillnad från muntlig kommunikation. Använder alternativa gratislösningar i ganska stor utsträckning	Det är upp till läraren och hur denna gör första inlägget, men även vilken grupp det kommuniceras med. Ingen större skillnad från muntlig kommunikation. Använder alternativa gratislösningar i ganska stor utsträckning	
Extra arbetsbörda?	Hade gått att bedriva undervisning utan datorer, men på denna skolan med detta upplägget är det en vital del. Tillgängligheten hade minskat, fast å andra sidan kanske kvaliteten hade ökat på det man gör om tiden vid datorn var begränsad	Datorn är väldigt integrerad och kan falla ganska hårt på detta om lärlplattformen ligger nere, skolan marknadsför även att man får en dator och de skall således vara en del av den naturliga skolgången. Det mesta materialet läses på en datorskärm vilket inte skulle vara möjligt med datorsalar där elever fick dela datorer emellan sig.	Vid inlämning via lärlplattformen blir det svårsållat	Anpassar själv inte något material för användning via lärlplattformen utan använder den mer för kommunikation. Det kan hända att andra lärare gör det.	Det kan hända att andra lärare gör det.	
Onödig information / informationsöverflöd?	Skulle lärlplattformen fungera utan en-till-en?					

Har datorn en självklar plats i skolan?	Skola 1 - Niklas Nödvändigt verktyg. Tidskrävande för elever att skriva för hand	Skola 1 - Adam Inte nödvändigtvis, essentiell för vissa ämnen som Grafisk Design. Icke-datorskriven text tycker han är att föredra i exempelvis Engelska där eleverna skall visa förståelse inom grammatik etc.	Skola 2 - Märten Naturligt redskap både för lärare och elever på skolan. All undervisning bedrivs nästan med datorn. Det är ett redskap man förväntas kunna hantera på en arbetsplats i framtiden. Gäller att få en naturlig relation till den	Skola 3 - Larry Ja, det finns datorer runt om på skolan och datorsalar. Endast dataprogrammen har dock egna datorer. Man gör inte så mycket med den som man inte kunde göra med en skrivmaskin.	Skola 3 - Kristoffer Skola 3 - Jacob Nej, den är ett utmärkt verktyg men verkligen inte självklar då han tycker den används till fel saker och är mer av en overhead apparat än en dator.
Är elevdatorer distraherande?	Elever växlar mellan att surfa och att skriva/söka information	-	Det handlar om disciplin, det är ett redskap, något man sysslar med och har roligt under lektionstid, utan ett verktyg.	Används inte bara till saker som de ska användas till, utan även grejer som dom inte borde hålla på med	-
Används lärplattformens alla möjligheter?	Anser att han använder lärplattformen alla funktioner	Används till mål, uppgifter, EDS. Men inte så mycket mer	Full av funktioner men misstänker att lärarkåren endast använder en liten del av dessa	Inte i någon större utsträckning, mer för kommunikation.	Nej, en del funktioner används men skulle kunna ersättas.
Styrkor i lärplattformen?	Allt samlat på ett ställe, material, uppgifter, arbetsgångar Bra att gå mot ett papperslöst samhälle	Ett bra system när allt väl fungerar, bra tillgänglighet. Lättkomligt, att kunna arbeta hemifrån om man är sjuk	Möjlighet att spara alla viktiga information på en och samma plats, "lärarrummet"	Kommunikation, smidigt att kunna sitta hemma och kommunicera utan att behöva träffa eleverna.	Kommunikation, smidigt att kunna sitta hemma och kommunicera utan att behöva träffa eleverna.
Svagheter i lärplattformen?	Enligt årlig enkät är inte lärarna helt nöjda, den kan bli bättre. Inte lärplattformen i sig som är problemet utan att man kan bli bättre på det administrativa arbetet. Den måste uppdateras med färskt material. ALLA lärare måste vara med och uppdatera, annars blir det några som lägger uppgifter där och andra som delar ut papper vilket ger dubbla budskap	Kan vara lite tidskonsumerande att skriva in så mycket varje dag, en brist är att den inte är färdig, det finns väldigt mycket bra material men det behöver uppdateras och renasas	Full av funktioner men misstänker att lärarkåren endast använder en liten del av dessa	När elever t.ex. är sjuka kan de gå in och kolla uppgifter. Det går även att göra enkäter i lärplattformen	Tät kontakt under exempelvis projektarbeten. Funkar var man än befinner sig.
					"Bristen är att den kostar pengar och inte är nödvändig. Det är massa grejer som man kan ha där och som är bra att vi har. Men man kan ha allt på ett annat sätt." Arg. facebook "Det är ju då bättre alltså, än It's Learning..." "Lärplattformens meddelandesystem är... Inte bra" Anser att det är lite obekvämt med olika system.